

Nádszegi

1/2021 ÁPRILIS • XVII. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

Hírharang

Ha egyszer tavasz akar lenni: az összes jégpáncélok hiába erőlködnek és tiltakoznak. (Juhász Gyula)

Lássuk, miből
élünk 2021-ben

3. old.

Koronaidők

21-23. old

Nádszegi
tavasz 2021

10-11. old.

Nem minden-
napjaink

8-9. old.

Tisztelt lakosok, kedves nádszegiek!

KACZ ÉVA,
POLGÁRMESTER

Vážený obyvatelia, milí Trstičania!

EVA KACZOVÁ,
STAROSTKA OBCE

Tavaszodik, újra húsvéti számot tarthatunk kezünkben. Egy olyan számot, amely tavaly kimaradt a vírushelyzet miatt. Nem nagyon értettük tavaly sem, hogy mi történik, hiszen a kijárási tilalom és az iskolazárás fogalmát csak olvasmányainkból és a háborús filmekből ismertük. Valljuk meg, senki sem gondolta volna, főleg a meglehetősen laza nyár után, hogy a helyzet rányomja a bélyegét nemcsak az adventre, de még az idei márciusi megemlékezésre is, a húsvétra, a kitelepítettek emléknapjára, a Föld napjára és úgy egyáltalán az életünkre. Olyanok vagyunk, mint a béka, amely alatt folyamatosan melegítik a vizet. Sajnos az a benyomásom, hogy egy ideje már forr az a víz és már csak egy pici választ el attól, hogy kiugorjunk a fazékból. Azt látom, azt tapasztalom, hogy az idegek pattanásig feszültek, mindenki dühös, feszült és tele van a hócipője a teszteléssel, az iskolazárásokkal, a korlátozásokkal. Miközben meg aggódunk szeretteinkért és magunkért, hiszen a vírusfertőzés lefolyása lehet az egészen könnyűtől a dramatikusig bármilyen. Amíg tavasszal és ősszel is azt kérdeztük egymástól, valóban létezik-e ez a fertőzés és reális-e a fenyegetettség, mostanra talán nincs nádszegi család, amely így vagy úgy ne lenne érintett.

Nem tudunk mellette elmenni a húsvéti Hírharangban

sem. Több cikket találnak majd arról, hogy a történelem folyamán elődeink hogyan küzdöttek meg hasonló helyzettel. Móra Ferenc, a magyar gyermekirodalom egyik legjelentősebb képviselője a Kincskereső kisködmönben szívszaggatóan ír a kishúga haláláról. Ma már a regényben írottak nem történhetnének meg, hiszen a torokgyíkra országunkban már az '50-es évektől kötelező oltást kapnak a gyerekek. Több száz és ezer gyermeket mentve ezzel meg. Olvashatnak a legtöbbször nősült nádszegiről, akinek feleségeit, gyermekeit szintén az akkor aktuális kolerajárvány vitte el. Nem tudtunk a témától elvonatkoztatni, hiszen lépten-nyomon belebotlunk, minden erről szól most.

Tavaszodik, ébredszik a természet. Próbáljunk meg új erőt meríteni ebből, a nap simogató melegéből. Dühösek vagyunk, mindannyian úgy érezzük, megfosztottak bennünket valamitől, rosszabb esetben valakitől. Próbáljunk a tavaszra mint új reménységre tekinteni, új kezdetként. A hamuból nőnek a legszebb virágok, a romokból épülnek a legszebb épületek. Bízunk benne, hogy ha ezt az időszakot sikerül magunk után hagynunk, új távlatokat nyit meg majd előttünk az Élet.

Áldott és békés húsvéti ünnepeket és jó egészséget kívánok mindannyiuknak!

Jar prichádza, opäť držím v rukách veľkonočné vydanie nášho obecného časopisu. To vydanie, ktoré sme minulý rok vynechali kvôli epidémii. Netušili sme, čo nás čaká, nechápali sme ani vtedy, čo sa deje, veď epidémiu, zákaz vychádzania alebo zatvorenie škôl sme poznali iba z kníh či vojnových filmov. Priznajme sa, že nikto nečakal taký dlhý priebeh udalostí, obzvlášť po mimoriadne voľnom lete. Nečakali sme, že o rok ešte stále nebudeme môcť oslavovať naše jarné sviatky, Veľkú noc, Deň vystahovaných, či Deň Zeme. Sme ako žaba, ktorú dali do studenej vody a ktorú pomaly zohrievajú. Len mám taký pocit, že nejaký čas už tá voda je dosť horúca, a už sme len na krôčik či na skok od toho, aby sme z nej vyskočili. Všimam si, že všetci sme napätí, nahnevaní, máme už plné zuby všetkých obmedzení, testovania a zatvorených škôl. A popritom všetkom hneve sa neskutočne obávame o zdravie svojich blízkych či o vlastné zdravie, veď prekonanie vírusového ochorenia môže mať akýkoľvek priebeh od ľahkého až po dramatický. Kým na jar, ale ešte aj počas jesene, sme sa spýtovali vzájomne, či je to ozaj a či vôbec existuje tento vírus, posledné mesiace už snáď neexistuje rodina v Trsticiach, ktorá by nebola nejakým spôsobom dotknutá. Nevieme sa nad tým povzniesť ani vo veľkonočnom vydaní Hírharangu. Na stránkach nášho časopisu nájdete

viacero článkov, ktoré opisujú, ako sa s podobnou situáciou vyrovnávali naši predkovia. Ferenc Móra, jeden z najvýznamnejších maďarských predstaviteľov detskej literatúry vo svojom románe Kincskereső kisködmön opisuje srdceterhajúci príbeh smrti svojej malej sestričky, ktorá umrela na diftériu. Dnes by sa podobný prípad nemohol stať, keďže na diftériu sa očkuje už od '50-ich rokov minulého storočia, zachraňujúc tak stovky, až tisícky detských životov. Môžete si prečítať príbeh o Trstičanovi, ktorý sa ženil najviac krát v histórii obce, a tiež bol donútený to urobiť vďaka vtedy aktuálnej nákazlivej choroby cholery, ktorá požadovala práve v jeho rodine viac obetí. Nevieme sa odosobniť od tejto témy, keďže na každom kroku sa s ňou stretávame.

Prichádza jar, zobúdz sa príroda. Skúsme načerpať energiu a silu z prebúdajúcej sa jari, z hladkajúcich slnečných lúčov. Hneváme sa, je to prirodzené, všetci sa cítime byť o niečo ukrátení. Skúsme sa ale na našu jar pozeráť tak, ako možnosť nového začiatku, novej nádeje. Z ruín sa stavajú najkrajšie budovy, po ohni rastú najkrajšie kvetiny. Verme tomu, že to najhoršie je už za nami, a prichádza obdobie rastu a budovania.

Každému milému spoluobčanovi prajem pokojnú, požehnanú a láskyplnú Veľkú Noc a pevné zdravie!

A COVID-helyzetre való tekintettel idén a költségvetés készítése és jóváhagyása is kitolódott, így azt az év első képviselőtestületi ülésén, márciusban hagyta jóvá a testület. A költségvetés kiegyensúlyozott és megfontolt, okosan mérlegelt kiadásokra tervezzük költeni a község bevételét. Vagyis az „addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér” elv mentén haladunk, nem szeretnénk kilátástalan adósságokba keverni a községet.

Idén is, ahogy ezt már tavaly leírtuk, két forrásból áll össze a község bevétel. Az egyik az állami bevétel (ez a Pénzügyminisztériumon keresztül visszatartott fizikai személyek adója), illetve a helyi adókból, illetékekből vagy más forrásokból (eladásokból) össze tevődő anyagi forrás. A község idén cca. 4 millió EUR-ból fog gazdálkodni. Ebben vannak olyan tételek, amelyek csak keresztülfutnak a község könyvelésén, vagyis a községnek egy bizonyos célra kell ezeket az összegeket fordítania. Ilyen tételek a Tolerancia n.o. működésére kapott célirányos állami támogatás, amely 843 000 EUR-t tesz ki, illetve az iskolák fenntartására elkülönített összeg, amely csaknem 1 millió EUR. Ehhez jönnek még az átruházott állami kompetenciák finanszírozásai (anyagkönyvi hivatal ill. az építkezési ügyosztály) és más egyéb projektek, amelyeket csak a konkrét le pályázott célra lehet felhasználni. Ez együtt csaknem 2 millió EUR-t jelent.

Idén is a legnagyobb bevételi csomag az államtól érkező fizikai személyek adója után járó pénzcsoomag, ami 1 250 000 EUR-t jelent idén. Ez lényegesen kevesebb, mint amiből tavaly dolgozhattunk és még annál is kevesebb, amivel 2 éve dolgoztunk. Ez a tavalyi COVID-helyzet lecsapódása az önkormányzatok életében, hiszen, ha a cégeknek, vállalkozásoknak és a fizikai személyeknek nincs bevételük, nem fizetnek adót. Ha az államnak nincs adóbevétele, sajnos nincs miből visszaforgatni az önkormányzatok működésére sem, ezért lakosságáronosan mindannyian kevesebbet kapunk. A helyi adókból származó adóbevételeink nem változik a tavalyihoz képest. Ezek a tételek a bevételi oldalt erősítik. Ahol bevétel van, ott kiadásnak is lennie kell, lássuk hát, mit szeretnénk megvalósítani az idei év során. Ahogy egy vállalatnál, vagy egy egyszerű családnál is megszokhatták, vannak alapvető kiadások, amelyeket nem lehet elkerülni. Ilyenek a községnek is vannak, ezek az energiára, a bérezésre, javításokra és állagmegőrzésre elköltött összegek. Ezek után jönnek azok a költségek, amelyek egy családban

Lássuk, miből élünk 2021-ben

KACZ ÉVA

is akkor valósítunk meg, ha jut rá. Községünkben ezek a kiadások a következők lesznek. Aszfaltozásra idén is hasonló összeget szánunk, mint az előző években, hiszen útjaink állapota továbbra is válságos és nincs az a mennyiségű anyagi ráfordítás, amit ne nyelne el. A kátyúzásokon kívül idén is 2 hosszabb útszakaszt szeretnénk leaszfaltozni, mégpedig előreláthatólag a templomtól a Külsőtáj felé vezető utcát az orvosi rendelők előtt és a Kálozi-kanyarból a Kis Kőse felé vezető utcát. Továbbra is az a szempont vezérel bennünket az útfelújításoknál, hogy első sorban a legtöbb lakosunk által használt útszakaszokat javítsuk, minél több embernek legyen belőle haszna. Tovább folytatjuk a vízvesztők kiépítését községünkben, első sorban ott, ahol a hirtelen lezúduló esőzések a legnagyobb gondot okozzák. Ilyen például a 2-es számú Szent Erzsé-

bet otthon előtti útszakasz, ahol tavaly aszfaltoztunk, vagy a Kis-Kőse bejáratában levő utcaszakasz, ahol idén szeretnénk útfelújítást megvalósítani, ill. a '90-es években kiépült Demokrata utcában. Továbbra is fontosnak tartjuk, hogy a középületeink állagát javítsuk, saját forrásból vagy támogatási összegekből. Saját forrásból szeretnénk befejezni az egészségügyi központunk épületének hőizolációját, amellyel új homlokzatot és szigetelést kapna az épület, tovább csökkentve az energiákból adódó kiadásokat. Szintén ebben az épületben szeretnénk az alsó szint fűtésének rekonstrukcióját is véghez vinni, hiszen tavaly sikerült az emeleten ezt megvalósítani a tető szigetelésével együtt. A községi hivatal teljeskörű felújítására pályáztunk, az eredményt még nem ismerjük. Amennyiben nem nyerünk, saját forrásból folytatjuk szintén az épület hőszigetelését és nyílászáróinak cseréjét. Játsszótereink fejlesztését is szeretnénk megvalósítani, ennek mértékét a község anyagi lehetőségei adják majd meg.

Végezetül, összesítésemet szeretném egy mindenképpen jó hírrel zárni. Idén már számolhatunk azzal is, hogy az új utca kiépítéséhez felhasznált anyagi befektetés megtérül, hiszen az idei év folyamán eladásra kerülnek az új utca telkei. 15 telekről van szó, amelyek cca. 750 m²-es parcellákra vannak felosztva. Ezeknek az építési telkeknek a megvételét pályázati módon lehet majd elnyerni. A község vezetése szeretné transzparens és átlátható módon megvételre bocsátani a telkeket első sorban nádszegi, fiatal családok számára. Ennek elérése érdekében, és hogy a telkek ne legyenek telekspekuláció tárgyai, kritériumrendszert fogunk kidolgozni, amely szerint a kérelmek pontosza lesznek. A kritériumok nagy vonalakban a következők lehetnek majd: nádszegi illetőségű lakosok, házasok, gyermeket vállaló családok előnyben, ők több pontot kapnak majd az elbírálás során; de természetesen, senki nem lesz kizárva, bárki jelentkezhet, hiszen semmi sem garantálja, hogy a fiatal családok nádszegiek éppen itt szeretnének telekhez jutni. A telkek áráról és a pályázat lehetőségéről a lakosság értesítve lesz minden elérhető fórumon.

Azt mondják, a számok unalmasak, a számsorok pedig még unalmasabbak és még átláthatatlanok is. Viszont a tervek, a képzeletben eltervezett munkálatok, amikre ezek a számsorok feljogosítanak bennünket, varázslatosak! Kis tervezéssel, előrelátással és okos beosztással csodákra lehetünk képesek községünkért, gyermekeinkért, egymásért.

Vele együtt élünk...

ELEK LÁSZLÓ ATYA

„Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt élünk is. Tudjuk ugyanis, hogy Krisztus feltámadt a halálból, és többé nem hal meg, a halál nem uralkodik többé rajta. Halálával egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, de életével Istennek él. Úgy tekintsétek tehát magatokat, mint akik meghaltatok a bűnnek, és most az Istennek éltek Urunkban, Jézus Krisztusban.” (Róm, 6, 8-11)

Nagypénteken úgy látszott, hogy Jézus erőszakos és szégyenletes halálával mindennek vége lett. Tanítványai közül többen csalódottan tértek vissza családjukhoz és munkájukhoz. Erre utal Szent Lukács, amikor evangéliumában beszámol az emmauszi úton történt eseményről (Vö. Lk, 24, 13-35). Jézus halála bekövetkeztével lehetetlen volt eszméit törés nélkül tovább folytatni. Szerencsére, nagypéntek után folytatás következett, és igazából ekkor fordultak komolyra az események. Elérkezett húsvétvasárnap hajnala, Krisztus feltámadása!

A Katolikus Egyház Katekizmusa kiemeli azt a döntő tény, ami igen lényeges a feltámadással kapcsolatban, s ez pedig nem más, mint a hit misztériuma. A feltámadás eseményének senki sem volt szemtanúja – talán csak a Jézus sírját őrző katonák –, azt egyetlen evangélista sem örökítette meg írásában, csupán magát a feltámadás tényét. Nem tudja senki elmondani, hogy fizikailag hogyan történhetett. E történelmi eseményről vall az üres sír, vagy az, hogy az apostolok és

néhány tanítvány találkozott a feltámadott Krisztussal (Vö. KEK, 647). A tanítványok a feltámadott Krisztusba vetett hittel tettek tanúságot szóban és cselekedetekben. Az Apostolok Cselekedete a következő valóságot közli velünk: „Ezek tanúságot tesznek róla a mai napig a nép előtt” (ApCsel, 13, 31).

Szent Pál apostol, akit a „nemzetek apostolának” is nevezünk, a Rómaiakhoz írt levelében a feltámadott Krisztusba vetett hitéről tett tanúságot, sőt még többet említ, mégpedig azt, hogy a krisztusi megváltás által mi is mindnyájan meghaltunk a bűnnek, és most már az Istennek élünk. Krisztus engedelmessége az Atya iránt, számunkra a bűntől való szabadulást eredményezte. Ezért lehet remény a keresztény ember lelkében, mely feljogosítja őt arra, hogy feltételezze, sőt higgye, ő valóban Istennek él Jézus Krisztusban (Vö. Róm, 6, 8-11).

„A keresztény remény nem tévesztendő össze a világból való meneküléssel. A keresztény remény alapja Isten teremtői és szövetségi hűsége, és ezért hűséges a Földhöz. Mivel az örök életbe vetett remény, nem egyszerűen tiszteli az életet, hanem szolgálatra készen odafordul

minden élőhöz. Aki remél, az az élet reményének tevékeny részévé válik. ... A jövőbe vetett remény nem hagy teret a történelmi spekulációknak, a történelmi gyakorlatnak viszont igen. Ha hisszük, hogy a szeretet örökké megmarad, akkor ebből következik, hogy csupán a szeretetből fakadó tettek a maradandóak, és válnak véglegesen a valóság részévé. Ez a valóságot elfogadó szeretet éppen abban bizonyul húsvéti, győzedelmes erejű hitnek, hogy elviseli, kibírja a feszültségeket” (Walter Kasper, Jézus a Krisztus, 177. o.)

Jézussal együtt élni, Jézusról tanúságot tenni, Jézus ígéretében remélni: ez keresztény küldetésünk! Ő mindenben példát adott tanítványainak, ők pedig tanúságot tettek róla. A mi feladatunk csupán annyi, hogy csatlakozzunk ehhez a keresztény küldetéshez, mégpedig HÚSVÉT ünnepéből kiáradó örömmel. Ezért valljuk meg újra és újra: Ez az a nap, amelyet az Úr adott, hogy ujjongjunk és örvendezzünk, alleluja!

Áldott és békés HÚSVÉTI ÜNNEPEKET kívánok a HÍR HARANG kedves olvasóinak!

Elemedben vagy?

DEÁK LÁSZLÓ

Kedves Olvasók, az alábbiakban két olyan írást mutatok be, amelyek megítélésem szerint lökést adhatnak (nekem adtak) arra, hogy elinduljunk azon az úton, amelyen belső hangunk vezet.

A becslések szerint a világon eddig élt emberek száma 80 és 110 milliárd közé tehető. Mégis mindannyian egyediek vagyunk, minden egyes élet különböző.

Embernek lenni azt jelenti, hogy mindannyiunkban szunnyadnak alkotó erőforrások, amelyekből merítve bármikor képesek vagyunk megváltoztatni életünket, ha úgy gondoljuk. Hogy az egész világra akarunk-e hatást gyakorolni, vagy csak saját belső világunkra, azon múlik, hogyan döntünk cselekedeteinket, gondolatainkat és érzéseinket illetően. Ez minden egyes emberre igaz, aki valaha élt. Bármilyen körülmények között élünk is, mindig van választásunk. A legszélsőségesebb körülmények között is van lehetőségünk, hogy a jövőben máshogy gondolkodjunk, érezzünk és cselekedjünk.

Joseph Campbell író a Hős útjai című írásában azt a kérdést tette fel: „Élvezni szeretnénk az életünket, vagy csak ki akarjuk bírni valahogy?” Nos, ezt a kérdést mindannyiunknak érdemes feltennünk. Rengeteget tanulhatunk azoktól, akik életük vége felé járnak, és tudják a választ.

Hogyan élhetsz értelmes életet?

Bronnie Ware, az első cikk írója sok éven keresztül dolgozott ápolónőként. Ápolójai gyógyíthatatlan betegségben szenvedtek, és tisztában voltak azzal, hogy hamarosan meghalnak. Életük utolsó heteiben ő viselte gondjukat. Mint mondja, az emberek nagyon sokat fejlődnek, amikor szembesülnek saját halandóságukkal. *„Betegeim sokféle érzést éltek át, a tagadáson, a félelmen a haragon, a büntudaton keresztül eljutottak a további tagadásig, majd végül az elfogadásig.*

De végül minden betegem megtalálta a békét, mielőtt távozott... Kivétel nélkül mindegyik.”

Amikor az író arról kérdezte a betegeket, van-e valami, amit megbántak, vagy amit másképpen csinálnának, bizonyos dolgokat többen is említettek. A leggyakoribbak a következők voltak.

Bárcsak lett volna bátorságom olyan életet élni, amelyet akartam, és nem amelyet mások elvártak tőlem!

Ezt mondták a legtöbben. Amikor az emberek rájönnek, hogy hamarosan

*„Ami mögöttünk van,
és ami előttünk áll,
mind eltörpül amellet,
ami bennünk van.”*

Ralph Waldo Emerson

vége az életüknek, ráébrednek, milyen sok álmukat nem valósították meg.

Bárcsak ne dolgoztam volna annyit!

Ezt szinte minden férfibetege megemlítette. Nem voltak gyermekeik mellett az első években, és nem támogatták társukat sem. Minden férfi egybehangzóan sajnálta, hogy annyi évet elpazarolt a munka taposómalmában.

Bárcsak lett volna elég bátorságom kimutatni az érzelmeimet!

Számos ember elnyomta az érzéseit, hogy ne kerüljön összetűzésbe másokkal. Beérték olyan élettel, amilyenre nem vágytak, és soha nem lett belőlük az, akik lehetek volna. Közülük sokan olyan betegségben szenvedtek, amely a keserűségük és a neheztelésük következtében alakult ki.

Bárcsak megengedtem volna magamnak, hogy boldog legyek!

Sokan csak életük végén jönnek rá, hogy a boldogság választás kérdése. A régi minták és szokások rabjaivá váltak. A kényelem és a megszokás vette át az uralmat az életük fölött. Félték a változástól ezért sokszor hazudták másoknak és önmaguknak, hogy elégedettek, de lelkük mélyén

arra vágytak, hogy szívből nevehessenek és szertelenül bolondozhassanak.

Bronnie Ware tapasztalatai alapján néhány egyszerű, de annál fontosabb leckével szolgál azoknak, akik előtt ott áll még az élet. Íme, néhány ezek közül:

Vedd komolyan az álmaidat!

Fontos, hogy ragadjuk meg az előttünk álló lehetőségeket, különösen akkor, ha jó egészségnek örvendünk. **Az egészség szabadság**, de nagyon kevesen értékelik egészen addig, amíg el nem veszítik.

Csökkentsd a terheidet!

Ha egyszerűbb életet folytatsz és tudatos döntéseket hozol életed során, képes leszel rá, hogy csökkentsd az igényeidet, mégis elégedetten élhess. Ha több időt és nagyobb teret ajándékozol magadnak, boldogabb leszel, és a felbukkanó lehetőségeket is könnyebben észreveszed. Becsüljük meg életünket és érzéseinket! Mások reakcióit nem tudjuk irányítani. Lehetséges, hogy az emberek kezdetben rosszul reagálnak az őszinteségünkre, de a végén ez áthelyezi a kapcsolatunkat egy új és egészségesebb szintre. Ha nem, akkor

viszont egy egészségtelen kapcsolattal kevesebb lesz életünkben. Mindenképpen nyerünk.

Becsüld meg azokat, akiket szeretsz!

Amikor az emberek szembesülnek a közelebbi véggel, szeretnék rendbe tenni anyagi dolgait, nem feledkeznek meg azokról, akiket szeretnek. De nem a pénz vagy más státusz a legfontosabb. Az utolsó hetekben a szeretet és az emberi kapcsolatok számítanak. Életünk végén ez a lényeg. Mindannyiunkat a saját életünk és a társadalom formál, amelyben élünk, és könnyen azt hihetjük, hogy ami eddig történt, meghatározza azt is, hogy mi lesz ezután. Ralph Waldo Emerson költő erről így vélekedett.

„Ami mögöttünk van, és ami előttünk áll, mind eltörpül a mellet, ami bennünk van.”

Az Ő feltámadása a mi feltámadásunk is

Henri Boulad püspök elment egyszer Párizsban a Nagy Sportcsarnokba megnézni

egy színházi előadást. Erről a számunkra is felvilágosító hatású élményéről így ír: „A Robert Hossein rendezésében előadott darab címe 'Jézusnak hívták' volt.

Már hónapok óta műsoron volt és még mindig telt házat jelentett. Minden este ötezer ember jött el megnézni, hívők, keresztények, más vallásúak, öregek és fiatalok. Hónapokkal előre minden helyet lefoglaltak.

Az egész terem feszülten hallgatta az evangéliumot. Nem volt más szöveg, mint az evangélium és hozzá a zseniális színrendezés. Végül Jézus meghal a kereszten. A sportpalota közepén egy domb, rajta három kereszten függő test: Jézus és a két lator. Mennydörgés, villámlás, sötétség. Ez a kálvária, ez a nagypéntek, ez a halál a keresztfán, és most mindenki várt a feltámadásra. Hogy Jézus majd kijön a sírból, élve. Megmutatja magát mindenkinek és azt mondja: „*Én vagyok Jézus, és élek!*” Ám a színdarab nem így végződik. Egy idő után egyszer csak azt látni, hogy a domb alatti barlangból, mely nyilván Jézus sírját szimbolizálja, tucatjával

jönnek elő az emberek, férfiak, nők, fiatalok, idősek, szétszélednek és elvegyülnek a nézők között.

Mit jelent ez? Miért nem mutatta be Robert Hossein, ennek a nagyszerű színjátéknak a rendezője Jézus feltámadását? Valóban nem mutatta be?

Nos, én azt hiszem, hogy ő nagyon is megtalálta a módját, hogy miként hozható színpadra, hogyan fejezhető ki, és mi a mélyebb értelme Jézus feltámadásának. A darab arról szól, hogy Jézus mint ember meghalt, és mint Isten népe feltámad. Krisztus feltámadása az egyház születése, az egyetemes ember, az új emberiség születése.

Mi vagyunk, ti vagytok a feltámadt Jézus. Én a darabnak ezt a mondanivalóját nagyon mélynek látom. A rendező mutathatott volna a színpadon egy sírjából felemelkedő „szuperment”. Az bűvészmutatványként hatott volna. Ezért nem ezt tette, hanem a feltámadt Jézust, mint az új emberiséget vonultatta fel a szemünk előtt. Jézus holtan sírba tett teste nem csak újra feléledt, és egy élő test

formájában élt tovább. Ez igaz, a feltámadt Krisztus valóban megjelent a tanítványai körében, mint kézzelfogható realitás. De mi – ezekbe a jelenetekbe kapaszkodva – abba a kísértésbe esünk, hogy Krisztust erre az az öt szent sebével megjelenő testre szűkítsük és feltámadásának jelentőségét leegyszerűsítjük. Krisztus ezért nem akarta magát mindenkinek így megmutatni. „*Azért hiszel, mert látsz engem?*” – mondja Tamásnak – *Boldog, aki nem lát és mégis hisz*” (Jn 20,29). A feltámadt Krisztus elrejtőzik, és ezzel azt sugallja nekünk: Én mostantól kezdve más vagyok. Az én testem már nem az én testem, mert ti vagytok az én testem.

A Názáreti Jézus meghalt, a győzedelmes Jézus a Mindenség Ura feltámadt. Ha Názáreti Jézus csak úgy támadt volna fel, mint Názáreti Jézus, „szupermen” semmi se változott volna.

Márpedig az emberek többnyire így képzelik el a feltámadást. Vagyis, hogy Krisztus keresztülment a halálon, legyőzte és most odaát van. És mi? Nekünk mi hasznunk ebből?

Krisztus feltámadását ezért inkább úgy kell szemlélnünk, hogy az Ő feltámadása a mi feltámadásunkat is jelenti. Ezért mondja Szent Pál: „Feltámadtatok Krisztussal”

A Megtestesülés és a Megváltás jelentősége, hogy Krisztus az ember előtt feltárta az Isten vele való szándékát: az ember létezésnek egy magasabb szintjére való felemelését. Megnyitotta számára az Isteni életben való részvételének a lehetőségét. És megmutatta ennek az útját. De ahhoz, hogy belépjünk ebbe a Misztikus Testbe, ki kell törnünk az önzés börtönéből, fel kell adnunk az egónkat.”

Végszó

Kedves Olvasók, bizonyára mindannyian tapasztaljuk, hogy az élet folyamatosan új horizontok felfedezésére szólít minket. És mindig ugyanaz a kérdés: van-e hozzá elég bátorságunk. Ha elindulunk, rengeteg veszély leselkedik ránk minden irányból, ugyanakkor ott van a segítség is. **A mi dolgunk, hogy mindig hittel tegyük meg az első lépést.**

Forrás: Robinson, K., & Aronica, L (2013). *Finding Your Element*. New York: Viking, Penguin Group. Boulad, H (2009). *Teózis*. Budapest: Kairosz Kiadó

Nem mindennapjaink

RÓZSA SÁNDOR

Minden nádszegi valamit is magára adó szervezet a farsangi időszakra tervezi az évértékelő tagsági gyűlést és bálját. Most ez nincs így. Az idén elmaradt a sportbál, a vöröskeresztes bál, a tűzoltók, az öregek, a Csemadok, a szülinaposok és a bulizók bulija is. A naptárba viszont be van jegyezve minden emléknap, vegyük hát sorba!

JANUÁR 22.

A magyar kultúra napja

A Csemadok a szlovákiai magyar dolgozók kultúregyesülete, ezért fontos nap ez a szervezetnek. Hozzá tartozni az egyetemes magyar kultúrához, hozzátenni azt, amit mi itt a felvidéken hozzátenni tudunk. Jelenlétünkkel, alkotni akarásunkkal. Nem kell szégyenkezni. Minden kis rezdülésünk lecsapódik a kultúrában. Ezt mi csináljuk, ez a miénk. 1823-ban

ezen a napon simította ki Kölcsey Ferenc a Himnusz szövegének lapjait és tette a nemzet elé szent imánkat. „Isten, áldd meg a magyart!”

MÁRCIUS 8.

Nemzetközi nőnap

Köszöntsük most is azokat, akikért mi férfiak mindent megteszünk, hogy szerethessenek bennünket. Tudjanak kedvesen szólni hozzánk, csinálják meg a reggelit, teremtsék meg házukban az

otthont, tegyenek a hűtőbe sört, tanítsák gyerekeinket a jóra, vegyenek zoknit és gyógyítsanak ki a Covidból. Nincs az a virágmennyiség, amivel meg tudjuk köszönni mindennapi munkáját az anyának, a feleségnek. Létét a társnak, a kedvesnek, a nőnek. Az 1857-es New York-i textilipari munkásnők sztrájkjától kezdve a Nemzetközi internacionálén és Clara Zetkinen át jutottunk el oda, hogy ma az ENSZ is a világnapok közt tarja számon a nemzetközi nőnapot. Maradjon is ez így, ünnepeljünk!

MÁRCIUS 15.

Az 1848-49-es magyar szabadságharc

Megemlékeznék hőseinkről a templomkertben. Az istentiszteleten szó esne azokról, akik életüket adták szabadságunkért. Az iskola tanulói ünnepi műsorban játszanak el, hogyan mentek a márciusi ifjak Budapesten a Pilvax kávéházból a Landerer nyomdába, hogy cenzúra nélkül kinyomtassák a 12 pontot arról, mit kíván a magyar nemzet. Egy lelkes nádszegi nyolcadikos elszavalná a Nemzeti dalt. Nemzeti lobogókkal lenne tele a színpad. Éreznék a forradalmi hangulatot. Most szerényebben, összejövetel nélkül ünnepelünk majd, szívünkben ugyanolyan hévvel. Helyi történelemkutatónk közzéteszi a Nádszeg környéki honvédek névsorát.

MÁRCIUS 28.

Pedagógusnap

Johannes Amos Comenius, vagy ahogy Szlovákiában ismerjük, Jan Amos Komenský 1592-ben született ezen a napon. Tanítóinkat ünnepeljük most, azokat akik Komenský szellemében anyanyelvükön tanítják gyerekeinket magukba szívni a tudást, értékelni szépet, megalkotni a jövőt. Tanítóinknak különösen nehéz. Online oktatás! Sokan nem is értjük, mi lehet ez! Napi egy-két órán át ülni a számítógép képernyője előtt, figyelni a pedagógust,

Johannes Amos Comenius

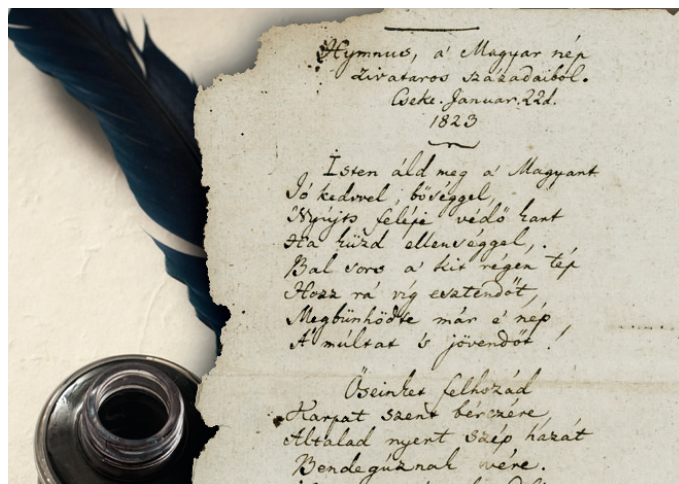
annak pedig 25 gyereket és megtanítani azt, amire egyébként lenne egy egész nap. Így készítsenek fel az érettségire és így tanítsák meg az „L” betűt. Tisztelet tanítóinknak!

ÁPRILIS 11.

A magyar költészet napja

Már másodszor marad el a nádszegi versmaraton. Erre a napra szervezi a Csemadok évek óta a versmondást. Sikeres lett a kezdeményezés, részt vesznek a fiatalok az iskolából, verset mondanak az óvodások

is. A felnőttek elmondhatják legkedvesebb verseiket, kifejezhetik érzéseiket, gondolataikat, amit a költők tudnak igazán szépen szavakba foglalni. Az idősothtonok lakói mindig nagy készülődéssel vannak, ők tudják, érzik és koruknál fogva is jobban értékelik a mindennapok ünnepeit. József Attila születésének napja ez. A nap végén a Fagifor eljátszotta volna József Attila megzenésített verseit a kultúrház színpadán és egy tehetséges diáklány elmondta volna az eljátszott dalok szövegének versbe szedett rímeit. Az idén a téren és a kultúrházban elmaradnak a

A Himnusz kézírata

1947-ben Tófüre telepített Bede István és családja.

szavalatok. Az iskola diákjai online mondanak verset.

ÁPRILIS 12.

A kitelepítettek emléknapja

A Csemadok 2017-ben parkot hozott létre a felvidéki magyarok kollektív bűnösségére hivatkozó igazságtalan benei dekrétumok alapján 1947-ben kitelepítésre kijelölt és deportált magyarok emlékére. Az emlékművön ott a lista. A fehér laposok. Kimegyünk, újra olvasgatjuk a neveket, megtaláljuk az azóta elhunytakat.

Ők már nem fognak mesélni a megalázásokról, a bizonytalan jövőről, a kilátástalan helyzetből fakadó könnyekről. Most is csendesen emlékezünk, megbocsájtva, de nem feledve.

Emléknapijaink nem maradtak el, csak a megemlékezés lett más. Elmúlik az év, vége lesz a járványnak és visszatérünk régi életünkhöz. Gazdagabbak leszünk egy tapasztalással. Jobban vigyázunk majd egymásra, értékeljük a szabadságot és az időt, amit egymással tölthetünk.

Nádszegi tavasz 2021

NÁDSZEG KÖZSÉG KÖRNYEZETVÉDELMI BIZOTTSÁGA

#tisztítשמגafalut!

A tavaly tavaszi járványkezdett sok mindenre rányomta a bélyegét, többek között a szemétszedési „Tisztítsuk meg a falut” akcióra is. Annak ellenére, hogy nagy sikere volt, tavaly nem tudtuk megszervezni. Idén beterveztük, elterveztük és egy lépésre voltunk a meghirdetéstől, mikor is úgy jártunk volna, mint azok, akik idén szilveszteri bulit szerveztek. Egy nappal a meghirdetés előtt a kormány szigorítást vezetett be, rendőri ellenőrzést emlegetett és lassan ott tartunk, hogy komoly indok nélkül a szomszédhoz sem mehetnénk át. Nemhogy egy másik járásba. Ha csak nem javulnak a viszonyok, a szervezett szemétszedés idén is elmarad.

Viszont, hogy ne fuldokoljunk a szemétben, egyéni versenyt hirdetünk!!! Egy szemétszedési versenyt, amelynek díja is lesz! Mivel szervezett formában nem valósulhat meg a szemétszedés, így muszáj ezt Önökre hagynunk, akik kijárnak a természetbe és fontosnak tartják, hogy szép rend legyen. Szemetet lehet szedni a Kis-Duna partján vagy bárhol a természetben! De hogy is történik majd mindez?

A községi hivatalban lehet szemeteszsákot és kesztyűt vételezni és bejegyezni a szemétszedő csoportot. A csoport lehet csa-

lád, osztály, baráti társaság vagy kollégák, olyan társaság, amely nem veszélyezteti egymást a fertőzésben, mert amúgy is érintkeznének. Kimennek a természetbe, összeszedik a szemetet, elküldik a fotót az összeszedett szemétről a községi hivatalnak (a legjobban az előtte-utána fotónak örülnénk) és leadják a szemetet a gyűjtőudvaron. Itt feljegyzik, hogy ki mennyi versenyszemetet szedett össze. A kiértékelést a Föld napján tartjuk, április 22-én, értelemszerűen április 21-ig tart a

verseny! Tudjuk, hogy sokan szeretnék szebbnek, tisztábbnak látni községünk környékét, hogy kellemesebb lenne kimenni a szabadba úgy, hogy nem kell PET-palackokban botlogálnunk. Tegyük érte, kapcsolódjunk be a versenybe és mindannyiuk, mindannyiunk érdeme lesz a szebb élettér, a szebb környezet.

A környezetvédelmi bizottság és az önkormányzat jó természetjárást és versenyzést kíván mindenkinek, aki bekapcsolódik!

#nádszegifaültetés

Hogy miért ültess fát? Mert a fa maga az élet, egy csoda, csakúgy, mint Földünk megannyi természetes tartozéka, amit nem ember, hanem a jó Isten alkotott. Ha körülnézünk, ezt a csodát látjuk a fák leveleiben, a virágos mezőkben, a felhőkben, a méhekben, a folyók, tavak, a végtelennek tűnő tenger vizeiben.

Az Állami Erdészeti Vállalat felajánlásával Nádszegen is ültettünk fát. 150-et. Akácot és tölgyet. Akácot, mert gyorsan nő, virága az utóbbi időben egyre veszélyeztetettebb méhek legfőbb tápláléka, illata varázslatos, szörpök, teák alapanyaga. A tölgyet unokáinknak ültettük, hogy jó szívvel gondoljanak ránk, ahogy mi gondolunk azokra, akik a községben még megtalálható gesztenyefákat, tölgyfákat és hársfákat ültették! Megannyi egyedülálló csoda!

A faültetésre egy napos szombat délelőtt került sor, március 13-án. A faültetés a nádszegi önkormányzat környezetvédelmi bizottságának szervezésében valósult meg, de többen bekapcsolódtak a bizottságon kívül is. A munkát nagyban megkönnyítette Juhos Róbert markoló és lyukfúró gépe, amely szinte pillanatok alatt lehetővé tette a fák helyének előkészítését. A szakszerű ültetésről Králik Gábor mérnök gondoskodott, aki a Szent István társulattal

karöltve községünkben már eddig is több, mint 100 fát ültetett el. Tanítását, okos magyarázatát a gyerekek figyelték a legnagyobb érdeklődéssel. Az akácokat az új temető hosszabb oldalán ültettük. Bízunk benne, hogy amint erőre kap, megtöri a szelet, amely minden temetőlátogató számára kellemetlen. A tölgyeket a temető rövidebb oldalán, a hátsó bejárat felől ültettük. Itt figyelni fog kelleniük az ide parkolóknak arra, hogy véletlenül ne tegyenek kárt a csemetékben. Ez a fásor unokáinknak készült, hiszen a tölgy nagyon lassan növekvő fajta. De ha túléli az ifjúkor gyengeségeit, több száz évig is hűst és biztonságot adhat az arra járóknak, az alatta árnyat keresőknek. Tölgyek kerültek még a gazdabolttal szembeni háromszögbe, minden igyekezetünk ellenére, a kertészek ugyanis nem ajánlják a jelenlegi klímaváltozás miatt a gesztenyét. Melegebb lett, nem bírja a fa. És tölgyek kerültek még az iskola futópályája köré, ill. az öreg temetőbe is. Platán fásort telepítettünk a templom-park egyik fele köré, az 1-es számú Szent Erzsébet otthonnal szemben. Bízunk abban, hogy unokáink ezek alatt a fák alatt is hűsölni tudnak majd.

Ahogy látják, nem csak rövid lejáratú projektekben gondolkodunk, hanem igazi hosszútávú munkáknak is nekifogunk, igazi generációs utóhatásokkal. Legyen zöldebb a község, legyen zöldebb a világunk!

Miért ültettünk fát?

Megköti a szálló port
Megszűri az UV sugárzást
Tisztítja a vizet
Élőhely (madarak, rovarok)
Védi a talajt az eróziótól
Párásít
Megköti a CO₂-t
Árnyékot ad
Tisztítja a levegőt
Mert szép

Mária Terézia magyar királynő 1777-ben kiadott tanügyi rendeletében az állam irányítása alá helyezte és egységesen szabályozta a teljes magyarországi oktatásügyet. Bár az iskolalátogatást kívánatosnak tartotta, a szülőkre bízta, hogy a gyermekeket inkább mezőgazdasági vagy házimunkára fogják-e tanulás helyett. Magyarországon báró Eötvös József vezette be 1868-ban az általános tankötelezettséget.

Minden korszakban más és más problémával kellett a tanítóknak megküzdeni. Ocsvay Ferenc és fia több évtizedig tanítottak Nádszegen. Nekik köszönhetően a nádszegiek a hivatalos iratokban nevük mellé már nem csak egy x-et rajzoltak, hanem értették is, amit aláírtak. Biztosan nem volt könnyű dolguk, ahogy az utánuk jövő tanítóknak sem.

Ocsvay Ferenc iskolamester és családja története

BUGÁR ANDREA

Ocsvay Ferenc nemes Ótsák Ferenc és nemes Komáromy Róza gyermekeként született 1802 februárjában Bakán. 1826-ban feleségül vette a bakai iskolamester lányát, Mészáros Zsófiát, ekkor még az Ótsák nevet használta. A házaspár Tallóson élt, mivel Ferenc ott lett iskolamester, illetve oskolamester, ahogy a korabeli szóhasználatban a tanítót hívták. 1828-ban született lányuk, Terézia, 1830 májusában Zsófia. Az anya és újszülött lánya nem sokkal később meghalt. A kor szokása szerint az özvegy iskolamester még az év augusztusában megnősült. Második felesége a bösi származású, de Bakán lakó nemes Kováts Magdolna lett.

A házaspár 1833-ban már Nádszegen élt, mert Ferenc itt tanított. Az Ótsák vezetéknevet megváltoztatta és 1844-ben már az Ocsvay nevet kezdte használni. A forradalom kitörése után 1848-ban jelentkezett a nemzeti őrseregbe, ahol mint tanult ember strázsamesteri rangot kapott. Akkoriban a tanítókat a szülők fizették. Így persze csak a módosabb családok gyerekei tudtak iskolába járni. Gyerekenként 24 krajcár és egy sületlen kenyér volt a kántortanító fizetése. Ocsvay Ferenc megegyezett a községgel, így a kenyerek helyett földet kapott, a fizetését pedig nem a szülők, hanem a község állta. Ezt a megegyezést jó példaként hozza fel a Katolikus Néplap 1851. júliusi száma, hiszen nőtt az iskolába járók száma.

Igen, de gyermekeiktől például egy kántorra egy tanulótl 24 krt. és egy sületlen kenyeret fizetni szokott községek azt kérdik: mikép lehetne ezt általváltoztatni? könnyen megfelelek: kövesse az olyan helység Nádszegi helység példáját; ez az előtt szinte kántort fizetett, és a mellett közel 2000 lélekből álló tiszta katolikusoknak gyermekei közül alig 70 v. 80 gyermek részesült évenkint a hosszas oktatásban, és azok is ki fél, ki egy, ki másfél kántorig. — Nádszeg mesterével megegyezett; kenyér helyett adott neki egy darab földet, a pénzt pedig évenkint a helység pénztárából kifizeti; és most a kántorfizetés eltörlésével, öröme a helységnek, annyira benépesedett az iskolájok, hogy már a hely szűke miatt sok gyermek nem tanulhat máskép, csak felosztva, úgy hogy a ruhásabb gyermekek télen, a gyengébb ruhával ellátottak pedig nyáron; és így egész éven át a gyermekek iskolábani járásoknak szünete nincsen, az izetlen kántorfizetés pedig bucsut vett.

Katolikus Néplap 1851. júliusi száma

Ocsvay Ferencnek és Kováts Magdolnának 7 gyereke született, 5 érte meg a felnőttkort. Kováts Magdolna 1877-ben halt meg tüdőgyulladásban. Síremléke az öregtemetőben található. Idősebb Ocsvay Ferenc nem Nádszegen halt meg, valószínűleg felesége halála után valamelyik fiához

költözött. Lányai Nádszegen mentek férjhez, az első házasságból származó Terézia Bugár Jánoshoz, a második házasságból származó Anna pedig Gombos Istvánhoz. A házaspár fiai közül Antal elköltözött Nádszegről, fiatalon, gyermektelenül halt meg. Özvegye 1878-ban pereskedett az

örökségért a nádszegi rokonokkal. Ágoston pap lett, többek között Naszvadon és Ógyallán szolgált, 1913-ban halt meg és Ógyallán temették el. István sorsa ismeretlen. Ferenc követte apját és tanító lett Nádszegen. Fiatalon, 41 évesen halt meg 1881-ben tífuszban. Feleségét Halász Juliannának hívták. A nádszegi Ocsvay vezetéknevet viselők az ő leszármazottaik voltak.

Idősebb Ocsvay Ferenc unokái közül Gombos Károly az első világháborúban

Ocsvay Ferencné Kováts Magdolna

orosz hadifogságba esett. A kórei tenger mellett fekvő Skotovo hadifogolytáborában halt meg tífuszban. Felesége Bugár Rozália egyedül nevelte fel három lányát: Matildot (Molnár Rudolfné), Emiliát (Bugár Imréné) és Paulinát (Katona Rudolfné). A második világháborúban a dédunokát, Molnár Bélát mint leventét Németországba vitték, ahol Göppingenben egy hadifogolykórházban halt meg 1946-ban 18 évesen.

Skotovóban a magyar, osztrák, német és török foglyok emlékművet emeltek elhunyt társaik tiszteletére. A magyar felirat: Álmodjatok a szép magyar hazáról amelyért meghaltatok 1916.

Fegyeőkönyv

felvéve Nádszegen 1931. február 7-én tartott tan-
testületi gyűlésről. Jelen voltak az alulírottak.

Tárgy: 1. Kerkezett rendeletek
felolvasása.
2. Tanulók egészségi állapota.
3. Vöröskereszt ifj. oszt. tagjainak
száma az egyes évfolyamokban
4. Szülői egyesület, értekezlet.

A második pontban felvett tárgyra vonatkozólag az igazgató-tanító elterjeszti a tanulók mulasztásának százalékos kimutatását, ami, tekintettel a diákhöngő spanyol járványra, nagy arányokat öltött. Mulasztás %-ban egyes évfolyamok szerint:

I. évfolyam	=	44%
II. évf.	=	30%
III. évf.	=	32%
IV. évf.	=	56%
V. évf.	=	37%
VI-VIII. évf.	=	35%

Az illetékes fórumoknak jelentés tétetett a járvány terjedéséről. Dacára annak, hogy a járvány folyamatosan terjedt és óriási arányokat öltött, halálként nem fordult elő!

Nádszegi iskolások 1930

100 éve voltak kiskisiskolások

Osztálykép főleg 1925-ben született gyerekekkel

**„Háborútól oltalmaz,
Híveidnek irgalmaz,
Betegséget, éhínséget
Tőlünk távoztass.”**

Egy család története járványok és háborúk árnyékában

BUGÁR ANDREA

A Faragó család nevével 1693-tól folyamatosan találkozhatunk a nádszegi anyakönyvekben. 1715-ben a jobbágyösszeírásokban is szerepel Faragó nevű jobbágy. Később már több Faragó család is élt Nádszegen, mégis az 1818-ban született Faragó Gáspár a nádszegi Faragók „ősapja”.

Kisgyermekként ő is és szülei is túléltek az 1831-es kolerajárványt, amelynek 40 nap alatt 146 áldozata volt a faluban. Gáspár 20 évesen megnősült, feleségül vette Menyhárt Erzsébetet. Erzsébet első szülése után két héttel meghalt, a kis Gáspár pedig 9 hónaposan hunyt el számarköhögésben. Faragó Gáspár másfél év múlva újra megnősült, Nagy Veronikától két lány született: Apollónia másfél évesen himlő áldozata lett, Veronika túlélte a járványt, felnőve Juhos János felesége lett. (Két gyerekük is hősi halált halt az első világháborúban). Az édesanya 2 hónappal Apollónia halála után halott ikreket szült, majd ő maga is meghalt. A szülésbe a közhiedelemmel ellentétben nagyon ritkán haltak bele az anyák faluhelyen, mert a bábák értették a dolgukat, más betegekhez nem jártak, így nem terjesztettek kórokozókat. Faragó Gáspár mégis két feleséget vesztett el így. Az immár kétszeres özvegy apa 31 évesen 1849-ben ismét megnősült. Gombos Er-

zsébettől 4 gyermeke született, az ikerlányok, Erzsébet és Terézia pár percig éltek, bátyjuk, István az ikrek halála után egy héttel egy évesen TBC-ben halt meg, a negyedik gyermek, Lajos pedig petécsben. Petécsnek nevezték a kiütésekkel és magas lázzal járó be nem azonosított betegségeket, mint pl. a himlő, skarlát, tífusz. Gombos Erzsébet 4 év házasság után 25 évesen a TBC áldozata lett. 1854-ben négy hónap özvegység után az akkor 36 éves Gáspár feleségül vette az akkor 22 éves Szabó-Erdélyi Ágneszt. Egy fiuk született, László. Ebben az időben is kolerajárvány dúlt az országban. Ágnes 1855 októberében elkapta a betegséget és meghalt.

Faragó Jánosné Juhos Anna 1920-ban

Bugár Julianna és Faragó Dániel 1912-ben

A négyszeres özvegy két kisgyerekekkel fél év múlva már Kajalról hozott feleséget. Éliás Erzsébet 23 éves volt ekkor. 6 gyereket szült. Legidősebb gyerekük 1858-ban született, ő is a Gáspár nevet kapta. Születése után néhány nappal az akkor 4 éves féltestvére, László a torokgyík vagy diftéria áldozata lett. Második gyerekük János 1860-ban jött a világra. 1862-ben született Alajos, aki 2 évesen tífuszban halt meg. A következő fiú szintén az Alajos nevet kapta. Sajnos nem érte meg a két éves kort sem, petécsben meghalt, majd két hét múlva ugyanez a betegség vitte

el az akkor nyolc éves bátyját, Gáspárt is. A következő gyermekük Etelka 1868-ban született. Újabb szerencsétlenség érte a családot: az apa, Faragó Gáspár 51 évesen tüdőgyulladást kapott és meghalt. Felesége várandós volt ekkor. A kisbaba két hónappal apja halála után született, az apja és elhunyt testvérei után Gáspárnak nevezték el. Az özvegy egyedül maradt a három kisgyerekekkel. Mostohalánya, a második házasságból származó Veronika apja halála után két hónappal férjhez ment. Az ötödik feleség csak 3

Faragó János 1920-ban

Faragó János és Krastenics Veronika

évvel élte túl férjét, halála oka-ként az üszkösödést jegyezték be a halotti anyakönyvbe, 39 évet élt. Azt, hogy ki nevelte fel az árván maradt kisgyerekeket, nem tudni. Felnőve mindhárman családot alapítottak. Faragó János Krascsenics Veronikát vette feleségül, Etelka Győry Lajos felesége lett, Gáspár pedig a Pedről származó Zilizi Máriát vette feleségül. János 65 évesen, Gáspár 66 évesen halt meg, Etelka csak 37 évet élt.

Idősebb Faragó Gáspár szomorú rekordot tudhat magáénak, hiszen Nádszegen ő nősült és talán temetett a legtöbbször. 16 gyerekéből csupán 4 élte meg a felnőttkort és alapított családot. Az efféle történetek megszokottak voltak, csak a kórokozók felfedezése és az oltások bevezetése állította meg az óriási gyermekhalandóságot.

Az idősebb Faragó Gáspár unokái közül legidősebb lányának, Veronikának fia, Juhos Dénes 1914-ben harctéri sérülésbe halt bele, testvére, Kornél hadifogságba esett és Turkesztán területén halt meg. Unokatestvérük, Faragó János fia, Faragó Móric 1916-ban mint huszár megsebesült és Galíciában hunyt el. Az első világháború kitörése után Móric testvére, Faragó Kornél az orosz fronton harcolt, majd áthelyezték az olasz frontra. Hősieségéért megkapta a Károly-csapkeresztet. Az összeomlások szerelt le, háborús sérülései miatt rokkantnak nyilvánították. Fia, Kornél a második világháború első nádszegi áldozataként halt meg 1942-ben az orosz fronton.

Faragó Gáspár családja

Faragó Gáspár
(1818-1869)
1838 ♥ Menyhárt Erzsébet
(1814-1842) † gyermekágyi láz

Gáspár (1842-1843) † szamárköhögés

Faragó Gáspár
(1818-1869)
1844 ♥ Nagy Veronika
(1823-1848) † szülés

Veronika (1845-1912) ♥ Juhos János

Apollónia (1847-1848) † himlő

Holtan született iker gyermekek

Faragó Gáspár
(1818-1869)
1849 ♥ Gombos Erzsébet
(1829-1854) † tüdőbaj

István (1850-1851) † tüdőbaj

Terézia (1851-1851) † gyengeség

Erzsébet (1851-1851) † gyengeség

Lajos (1852-1853) † petécs

Faragó Gáspár
(1818-1869)
1856 ♥ Éltás Erzsébet
(1833-1872) † üszkösödés

Gáspár (1858-1867) † petécs

János (1860-1925) ♥ Krastenics Veronika

Alajos (1862-1864) † tifusz

Alajos (1865-1867) † petécs

Etelka (1868-1905) ♥ Győri Lajos

Gáspár (1869-1936) ♥ Zilizi Mária

Juhos Erzsébet (1871-1871) † gyengeség

Juhos Juszta (szül. 1872) ♥ Török Gáspár

Juhos Erzsébet (szül. 1874) ♥ Gombos Alajos

Juhos Mária (szül. 1876) ♥ Szócs András

Juhos Pongrác (szül. 1874-1900)

Juhos Kornél (szül. 1881-1916) † hősi halált halt ♥ Szócs Julianna

Juhos Tivadar (szül. 1883) ♥ Nagy Erzsébet

Juhos Matild (szül. 1886) ♥ Gombos Károly

Juhos Dénes (szül. 1891-1915) † hősi halált halt

Faragó Gáspár
(1818-1869)
1854 ♥ Szabó Erdélyi Ágnes
(1823-1855) † kolera

László (1855-1858) † torokgyík

Faragó Dániel (szül. 1885) ♥ Bugár Julianna

Faragó Kornél (szül. 1886) ♥ Gáspár Julianna

Faragó Móric (szül. 1888-1916) † hősi halált halt ♥ Katona Terézia

Faragó Anna (szül. 1891) ♥ Bartalos Vince

Faragó Viktória (szül. 1893) ♥ 1. Szabó-Erdélyi Mihály
♥ 2. Gútai Alajos (kitelepítve Kaposvár mellé)

Faragó János (szül. 1895) ♥ Juhos Anna

Faragó Ferenc (szül. 1902) ♥ Bugár Apollónia

Faragó Veronika (szül. 1905-1915) † mellhártyagyulladás

Győri Mária (szül. 1889-1892) † torokgyík

Győri Paulina (szül. 1891) ♥ Bugár Lajos

Győri Erzsébet (szül. 1892) ♥ Varga Ágoston

Győri Anna (szül. 1895) ♥ Huszár Ferdinánd (kitelepítve Hercegtöttösre)

Győri Mária (szül. 1897) ♥ Sándor János (kitelepítve Tófüre)

Győri Dénes (szül. 1899) ♥ Huszár Rozália (kitelepítve Versendre)

Győri Hermina (szül. 1901) ♥ Huszár József

Győri Kálmán (szül. 1903-1904) † béhhurut

Faragó Mária (szül. 1892-1907) † TBC

Faragó Julianna (szül. 1894) ♥ Bartalos Mihály

Faragó Magdolna (szül. 1896) ♥ Sárkány Ráfael

Faragó József (szül. 1901) ♥ Néveri Rozália

Faragó Etelka (szül. 1906)

Faragó Nándor (szül. 1915) ♥ Pálfy Julianna

Nádszeg a gyermekek internetes biztonságáért

HORVÁTH SZOMOLAI ANDREA

Idén márciusban indul útjára a **KIDSAFEDU** program Nádszegen, amely a gyerekeink biztonságos és védett internetezéséről szól majd. Az alapiskola Szarka Zsuzsanna igazgatónő vezetésével támogatja a biztonságos online oktatás témáját, így az iskola is aktívan bekapcsolódik a projektbe. A projekt szakmai partnere Kacz Éva, polgármester, aki már hosszú ideje együttműködik a FutuReg polgári társulással. Tavaly már szerveztek egy beszélgetőestet a kultúrházban hasonló témával, Posztolható-e a gyermekkor címmel.

A nyár végéig tartó projekt célja a szlovák-magyar nyugati határtérség iskoláinak

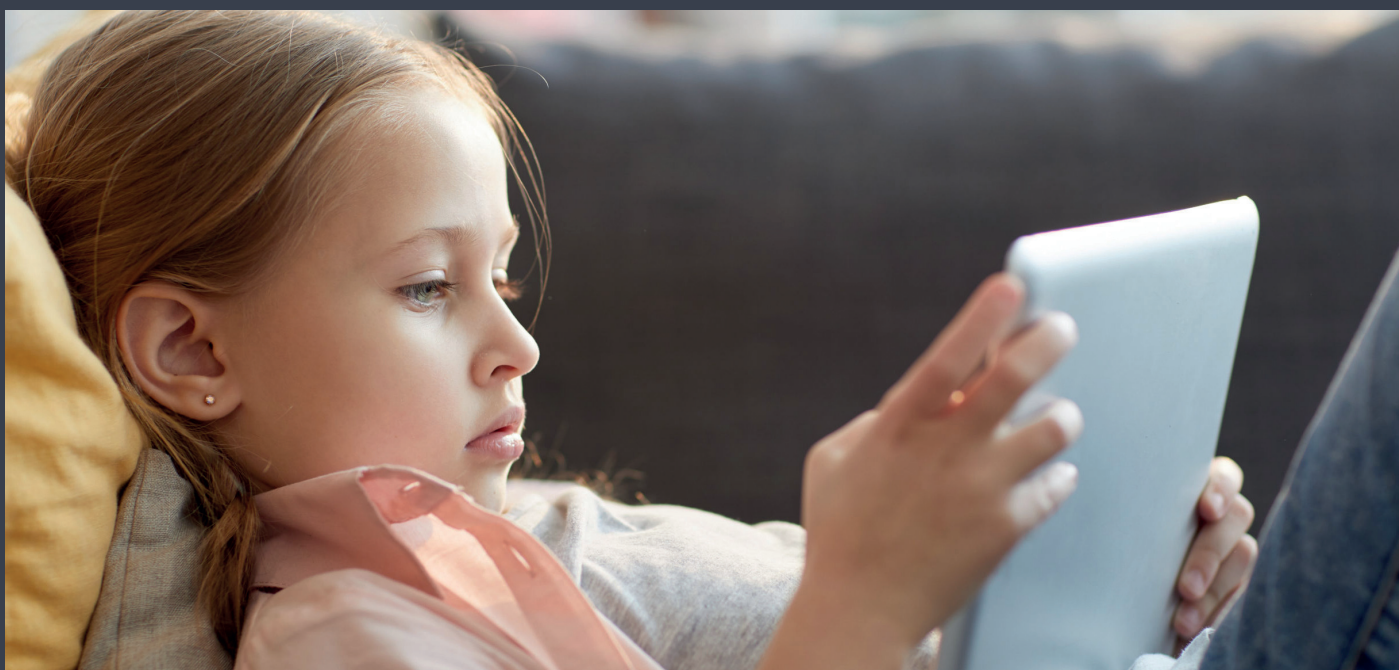
támogatása a biztonságos online oktatási eszközök területén és a kiskorúak internetes zaklatásának megelőzése. Tudjuk azt, hogy gyermekeink már jó ideje az online térbe szorultak, úgy gondoljuk, ideje azal is foglalkozni, hogyan is lehetnek ott biztonságban, hogyan kerüljük el a problémákat. Azért örülünk, hogy Nádszeg részt vehet egy ilyen pályázatban, mert így a szakembereink, tanáraink is megtanulhatják, milyen veszélyes jelekre figyeljenek és hogyan védjék meg a gyerekeket a számítógépek rejtélyes világában is. A képzést olyan szakemberek biztosítják majd, mint például Bott Domonkos Lívia,

a projekt vezetője és Mészáros Krisztina, oktatási szakértő, mediátor.

A **KIDSAFEDU** programban a **FutuReg** társulás együttműködik a magyarországi **Hintalovon Alapítvánnyal**. A Hintalovon pszichológusa, Varga Aida elmagyarázta, hogy a felmérések szerint minden harmadik gyermek találkozott már online zaklatással. Magyarországon és Szlovákiában a statisztikák magasabbak, hiszen nálunk még nem nagyon foglalkoztak ezzel a témával. Ezt bizonyítja az a tény, hogy évente több száz új online bűncselekményt regisztrálnak. Az adott probléma jól oldható a határon átnyúló együttműködéssel, hiszen Magyarország és Szlovákia hasonló internetes rendszer szerint működik, hasonlóak lehetnek a tapasztalatok, egy nyelvet beszélünk, tanulhatunk egymástól a gyerekek érdekében.

A projekt első rendezvénye 2021. március 26-án, pénteken KIDSAFEDU WORKSHOP néven kerül megrendezésre, ahol a partnerek bemutatják intézményeiket és terveiket.

Biztosak vagyunk abban, hogy a gyermekek biztonsága, legyen az a való életben vagy az online térben, Önöknek is fontos. Az internetes zaklatás egy új típusa az elsősorban kamaszkorúak közt tapasztalható iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, kárörvendésből és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó üzenetek sorozatát jelenti. Szeretnénk, ha a mi gyerekeink az online térben is biztonságban lennének, ezért is kapcsoltuk be Nádszeget egy ilyen projektbe, és ezért szeretnénk megtanulni, milyen jelekre figyeljünk, és hogyan segítsünk a bajba jutott gyerekeken.

Ha kidobnak az ajtón, mássz vissza az ablakon!

Mgr. SZARKA ZSUZSANNA

Régi mondásként tartjuk számon a címben szereplő mondatot, ritkán élünk vele, de bizony, néha jól jön!

Így történt ez 2020 tavaszán a Bethlen Gábor Alaphoz írt pályázatunk esetében, amikor alapos és körültekintő gondal elkészítettük a pályázatot a nádszegi Alapiskola és Óvoda belső udvarára tervezett szabadtéri színpad megépítésére.

Bizakodtunk erősen, hiszen ez a magyarországi pályázat az, amely sok-sok határon túli település kulturális rendezvényét, helyi és történelmi emlékek felújítását és a magyar értékek megőrzését hivatott támogatni.

A nyári szünetben szomorúan fogadtuk a hírt, miszerint a COVID-19 helyzetre való tekintettel a pályázatokra szánt összeget átcsoportosították és a mi színpad-pályázatunk nem lett nyertes.

Az új iskolaévben, amikor már elcsitultak a tanévkezdés izgalmi, jött egy merész ötletem, miszerint a kérelmező levelet egyenesen Potápi Árpád Jánosnak, az Emberi Erőforrások Minisztériumába fogom küldeni, régebbi ismeretségünkre hivatkozva.

A levél feladásának időpontja szeptember 10. volt, s mind-

össze 8 napot kellett várni arra a telefonhívásra (később jött a hivatalos levél is), amely a kormánybiztostól, Czibalmosné Molnár Évától érkezett, miszerint Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikaiért felelős államtitkára aláírta iskolánk részére a 6 millió forint támogatást.

Elmondhatatlanul hálásak vagyunk, hogy egy régi álom 2021-ben megvalósulhat.

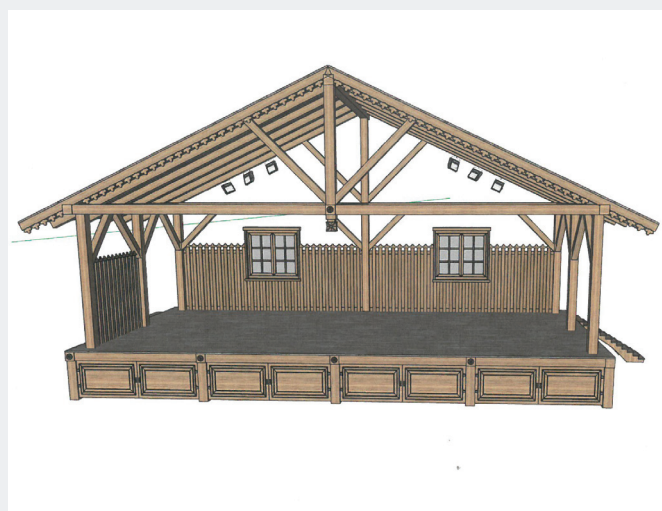
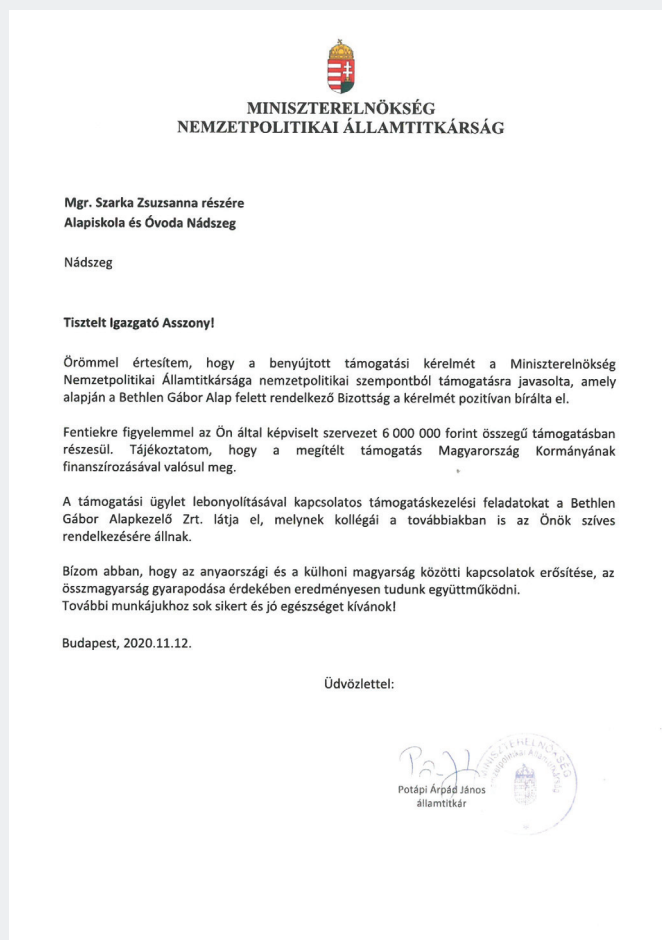
A színpad az iskola belső udvarán kerül megépítésre és helyszíne lesz az összes iskolai ünnepi és kulturális rendezvényének.

A támogatás kizárólag a színpad megépítésére szól, a körülötte levő zöld övezetet, a nézőtéri részt önerőből kell megvalósítanunk.

Hogy a hús lombú hársfák alatt egy igazán szép és értékes helyszínt tudjunk kialakítani, amely a község által szervezett kulturális napok helyszínéül is szolgálhat, szükségünk lesz a támogatókra.

Így lesz lehetőség a támogatással „Színpadkövet”, „Színpaddeszkrét” és „Színpadgerendát” vásárolni, amely eredménye egy igényesen kialakított kulturális övezet lesz iskolánk és községünk részére.

Minden megkeresést és támogatást hálásan köszönünk!

Otthon dolgozunk

SZABÓ GABRIELLA

Az iskola az év elején jóval csendesebb volt, mint általában. Januártól csak a kritikus infrastruktúrában dolgozó gyermekei tanulhatnak az épületben, mára az alsó tagozat visszatérhetett a tantermekbe. A tanulók nagy része viszont még mindig otthonról vívja csatáit az online tanulással.

A vezetőség állandó készenléti üzemmódban dolgozik: figyeli a néha percről percre változó rendeleteket és továbbítja az információkat a zavartalan működés érdekében. Emellett folyamatosan készíti az iskolát a diákok visszatérésére - erről bővebben Szarka Zsuzsanna, iskolánk igazgatónője ír majd.

A felső tagozaton tanítók pedig online oktatnak. A feladatok küldése a bezkriedy.sk portálon és a Messenger alkalmazáson keresztül történik, az online órák a Messenger Szoba és Google Meet platformokon zajlanak. Mivel a tanulók igénylik, a telefonos kapcsolattartás is része a mindennapoknak.

Mivel az órarend átalakult, lerövidült, a gyerekek elsősorban a fő tantárgyakat tanulják. Tanárnak és diáknak így is naponta

harcba kell szállnia idővel, technikával, a képernyő monotonitásával, a motiváció és a valódi társas kapcsolatok hiányával... A sor tetszés szerint folytatható - mindenkinek más és más jelent gondot, akadályt.

Nagy öröm viszont, hogy a tavalyi évben a Luxemburgi Világbankhoz írt pályázaton elnyert 27 laptop most kikölcsönzésre került és a pedagógusok és tanulók munkáját segíti. Azok a tanulók, akik nem tudnak bekapcsolódni a távoktatásba, papír alapú feladatlapok segítségével tanulnak.

A munka tehát töretlenül zajlik. A pedagógusok többsége a kötelező tanítás-ellenőrzés-felkészülés hármasan kívül folyamatosan tartja a kapcsolatot a tanulókkal, szülőkkel, a vezetőséggel és a kollégákkal. Januárban a teljes tanári kar részt vett a Komenský s.r.o. képzésén, amelyen megismerkedett az online oktatáshoz szükséges digitális eszközökkel és azok kezelésével.

Több tanár távúton is korrepetálja a lassabban haladó tanulókat, a felvételikre gyakorol a végzősökkel, vagy épp versenyre készíti fel a legaktívabbakat. A tanulmányi versenyek többségét elha-

lasztották, vagy törölték a rendezők, de szerencsére így is nagyon sok minden megvalósul. Zajlik a Katedra levelező tanulmányi verseny földrajzból, történelemből és magyar nyelvből, folyik a felkészülés a Pitagorasz matematikaversenyre. Ezeken kívül több tanuló sikeresen bekapcsolódott hazai és nemzetközi rajz-, esszé- és meseíró versenyekbe, a Simonyi Zsigmond helyesírási versenybe, illetve a Kincskeresők c. helyi értéket kutató diákversenybe is.

A továbbiakban kollégáimat kérdezem tapasztalataikról.

Kósa Anna elsőként kezdett online órákat tartani a gyerekeknek, 2020 márciusa óta angolozik távúton.

Mik a tapasztalataid, változott a gyerekek tanuláshoz való hozzáállása tavasz óta?

KA: Az első órákon a gyerekek izgatottak voltak, de nagyon örültek, hogy látták, hallották egymást és a tanító nénit. Mivel

5-7 fős csoportokban dolgoztunk, mindenki lelkesen készült, mert aktívan részt kellett venni az órán. A gyerekek ma is becsületesen dolgoznak. Fokozatosan megtanultak írásban kommunikálni, segítséget kérni, határidőket betartani, köszönni, megköszönni dolgokat, alkalmazkodni a helyzethez. A gyerekek életében fontos a rendszer, mivel biztonságot nyújt nekik. Talán ez volt a kulcsa annak, hogy hatékonyan tudtunk dolgozni. Hálás vagyok a szülőknek, akik ezt a lehetőséget bebiztosították gyermekeiknek és nekem is.

Molnár Márta az iskola legnagyobb létszámú osztályának osztályfőnöke, emellett a legnagyobb óraszámúban tart online órákat.

Hogyan lehet egyszerre 27 tanulóra, szülőre, igényre odafigyelni, ugyanakkor győzni a saját óráidat?

MM: A 27 tanuló egyéni igényeire a hagyományos oktatás alatt is nagy kihívás volt odafigyelni, az online oktatás ezt csak megnehezítette. Sokat segít, hogy a tanulóim szülei készségesek, segítőkészek. A kapcsolattartásunk szorosabb lett, telefonon keresztül próbáljuk közösen megoldani a felmerülő problémákat. Nagyon fontosnak tartom a kommunikációt – az építő jellegű visszajelzéseknek mindig örülünk a kollégákkal, s ezek alapján együtt próbáljuk minél hatékonyabbá, testreszabottá tenni tanulóink számára az oktatást. A gyerekek szerencsére ügyesen alkalmazkodtak az új helyzethez, például az órán bemutatott fizikai kísérleteket is gond nélkül elvégzik, levideózzák és visszaküldik nekem.

Rákász Katalin nagy hangsúlyt fektet az szlovák nyelv oktatására, ezért már ősszel tartott online órákat.

Hogyan lehet a jelen helyzetet a gyerekek nyelvtanulásának a javára fordítani?

RK: Idegen nyelv elsajátításához elengedhetetlen, hogy a tanulók napi szinten kapjanak visszacsatolást a munkájukról. Az online oktatás nagy kihívást jelent, folyamatosan bővítjük az IT ismereteinket, hogy a diákok igényét kielégítendő minél sokrétűbb foglalkozást biztosítsunk. Készülnek feladatlapok, tesztek, prezentációk, vetítünk és megosztunk, linkelünk és letöltünk, megküzdünk a technikai prob-

lémákkal, igyekszünk a legtöbbet kihozni ebből a hálátlan helyzetből.

Az alapiskola két szélső évfolyamának helyzete a legérdekesebb, ugyanakkor a legösszetettebb.

Fitos Ágnes, az elsősök osztályfőnökét március elején arról kérdezem, hogyan boldogulnak az elsősök írással, olvasással, számolással és hogyan boldogul ő az elsősökkel ilyen körülmények között.

FÁ: Ebben a helyzetben sajnos le kellett mondanom jó pár bevált és hatékony tanítási módszerről és segédeszközről, de a tanulók gyors alkalmazkodása, valamint a szülők részéről tanúsított segítő és együttműködő hozzáállás nagyban segít, hogy biztos alaptudást tudjak átadni a távoktatás alatt.

Fülöp Leona és Csemez Erzsébet a két kilencedikes osztály osztályfőnökei.

Tudnak-e a végzősök ebben a helyzetben hatékonyan készülni a felvételekre?

FL: Igyekszünk mindent megtenni annak érdekében, hogy a tanulók felkészülten induljanak a felvételin. A fő tantárgyakból márciustól külön órát iktattunk be az órarendjükbe erre a célra. Bár a kilencedik évfolyam főként az ismétlésről szól, ezeken a felkészítő órákon kisebb cso-

portokban, hatékonyabban dolgozunk: ismétlünk, gyakorlunk.

Mi a legnagyobb kihívás a tanító néni számára osztályfőnökként ebben a helyzetben?

CsE: Mióta az online órák zajlanak, nincs akadály a osztályfőnöki teendőim ellátásának. Közvetlenül a tanulókkal kommunikálok, az órák keretén belül próbálom irányítani, motiválni őket. A felmerülő problémákat is egyenesen a tanulókkal oldom, mindig őszintén, nyíltan beszélek velük. Úgy érzem, kilencedikesek lévén ezt a tanulók értékelik, és ezáltal ők is őszintén, bizalommal fordulnak hozzám.

S hogy utólag mi fog hiányozni leginkább a gyerekeknek ebből a tanévből? A tananyagot, a magyarázatot igyekszünk a legalaposabban és leghatékonyabban átadni nekik. A személyes beszélgetéseket, a nagy nevetéseket, a közös játék élményét próbáljuk becsempészni a tanórákba és osztályfőnöki órákba.

A parázs vitákat, nagy kibéküléseket, kézfogásokat és öleléseket viszont csak az iskolában, személyesen, együtt élhetik át. Amíg ez újra megvalósulhat, kitartunk, dolgozunk, és várjuk a csodát: a nagy visszatérést a megszokott kerékvágásba mindenki számára.

Rady a potre- hy odbor- níčky

PaedDr. ALENA PETROVICSOVÁ

Mgr. Andrea Malík

je špeciálny pedagóg s 25 ročnou praxou. Je športovo založená, presne ako jej mama. Ku svojej práci pristupuje s vášňou. Záleží jej na ambíciách všetkých žiakov a razí im cestu k úspechu.

Prečo ste si zvolili túto profesiu?

Pôsobila som ako učiteľka na 1. stupni ZŠ a zistila som, že je stále viac detí, ktoré potrebujú zvýšenú pozornosť učiteľa, jedinečný prístup, aby nezlyhali. Deti s poruchou učenia majú veľký problém, a to v škole s rovesníkmi, doma s rodičmi a tiež s učiteľmi. Každá škola potrebuje odborníka, ktorý žiakov vyšetří a dokáže im nastaviť individuálny program. Rozhodla som sa prehĺbiť svoju odbornosť o špeciálnu pedagogiku a poradenstvo. Teraz už asi približne 10 rokov pracujem ako špeciálny pedagóg. Táto práca si vyžaduje veľkú mieru trpezlivosti, oddanosti a zodpovednosti z mojej strany. Viem a cítim, že som sa v tomto odbore našla a že táto práca ma naplňuje. Je to dlhý a ťažký pedagogický proces, ktorý stojí za to.

V čom je Vaša úloha teraz výnimočná?

Online komunikácia nikdy nenahradí priamy osobný kontakt. Ale má aj pozitíva. Odkrýva tie stránky osobnosti detí, ktoré by sa v školskej lavici nikdy neprejavili. Radím pedagógom, ako žiakom pomôcť

s učením v domácom prostredí, riešime množstvo a kvalitu zadávaných úloh. Stávam sa ich mentormi. Pripravujem pre žiakov pracovné listy, aby si precvičili to, čo si majú v škole osvojiť. Pravdou je však, že do životov detí sa vkradol smútok a depresia. Spolu s pedagógmi dodávame deťom silu, motiváciu vytrvať a nachádzať radosť aj na opačnej strane monitoru. Náplňou mojej práce je byť k dispozícii pre všetkých. Pre žiakov, rodičov, učiteľov i vedenie školy.

Podľa čoho spoznáme, že je dieťa preťažené?

Jednoznačne zo správania detí. Všímajte si ich nálady. Niektoré sú utiahnuté, vystrašené, plačlivé a niektoré prehnané divoké, roztopašné v duchu „ svet je gombička“. V prvom prípade treba pridať nehu a poláskať ich a v druhom ubrať aktivity. Pociť preťaženia môže prísť aj pri nesprávne nastavenom dennom režime. To je záležitosť rodičov, aby dbali na vyváženú spánku, učebnej aktivity, oddychu a pohybu svojich detí.

Čo pomáha žiakom dosahovať lepšie výsledky?

Pravidelnosť a podpora rodiny, ústretovosť pedagóga a špeciálne postupy. Čas strávený spoločenskými hrami, spoločne vypracovaná domáca úloha stmelia členov rodiny a vzájomná pozornosť dodáva všetkým zúčastneným stranám pozitívny náboj. Spestrením dňa by mal byť pobyt v prírode. Chvíle

strávené pred počítačom treba vyvážiť dlhými prechádzkami, hrami v prírode a časťami a zmysluplnými rozhovormi. Možno si aj rodičia zaspomínajú na detské časy, keď mobily a počítače neexistovali.

Čo to má spoločné s dobrými výsledkami?

Radosť a záujem rodiny dieťa stimuluje k lepším výkonom, aby rodičia boli na ne pyšní. Pobyt v prírode je súčasťou psychohygieny. Ich myseľ si oddýchne, okyslíčia sa mozgové bunky a bude schopné zapamätať si viac informácií. Komunikácia je alfou a omegou života. Získavať a zdieľať informácie, vedieť sa vyjadrovať, vyhľadávať nové poznatky a nachádzať súvislosti.

Ktoré hodiny by ste zaradili do dištančného vzdelávania?

Veľkú dôležitosť pripisujem triednickým hodinám, na ktorých sa s deťmi môžem porozprávať o zaujímavých témach, ale aj o tom, čo ich trápi, kde boli, čo robia...

Teraz nie je najdôležitejšie učenie, ale to, aby žiaci cítili, že nie sú sami, že sme tu pedagógovia pre nich a že im vo všetkom v čom vieme, pomôžeme.

A na záver by som chcela zaželať všetkým v týchto ťažkých časoch veľa zdravia, síl, trpezlivosti a nádeje, že všetko bude opäť tak, ako to bolo predtým.

**„Neprosím o zázrak, Pane,
ale o silu pre všedný život.
Nauč ma umeniu malých
krokov.“**

Antoine de Saint-Exupéry

Az orvostudomány legnagyobb eredményei között szerepelnek a védőoltások, amelyek segítségével végzetes járványok tűntek el a Föld színéről, mondhatni nyomtalanul, így milliók menekültek meg az idő előtti haláltól. De vajon kik és hogyan fedezték fel az oltást mint védekező eszközt? Egyáltalán, mit tartalmaznak a vakcinák?

Bár az évezredek során számos olyan történelmi feljegyzés, visszaemlékezés maradt ránk, amely pusztító járványokról, tömeges megbetegedésekről szólt, az első leírásra a 9. századig kellett várni. Ekkor jegyezte fel a feketehimlővel és a kanyaróval kapcsolatos megfigyeléseit egy ar-Razi nevű arab orvos, aki klinikailag is dokumentálta, hogy bizonyos betegséget nem lehet többször elkapni. Ezt a jelenséget nevezték el később immunitásnak – eredetileg katonai szak kifejezés volt, a szolgálat alóli felmentést jelentette.

A vakcináció mint preventív módszer több évszázados múltra vezethető vissza. Egyes feljegyzések szerint Kínában már a 10. században is ismerték az inokulációt a feketehimlő megelőzésére. A módszer lényege az volt, hogy a védendő személyt szándékosan fertőzték meg. Azt tapasztalták, hogy a mesterségesen megbetegített személyek közül szinte senki nem halt meg, és utána természetes úton már nem kapták el a kórt.

Az angol tehenészlányok

A 18. században már közismert volt, hogy a tehenészlányok körében nem okoz olyan pusztítást a feketehimlő, mint más közösségekben. Azt is sokan tudták, hogy a lányok körében a tehénhimlő gyakran előfordul. Jenner, angol tudós ráébredt, hogy ha sikerülne mesterségesen létrehozni tehénhimlős megbetegedést, akkor az minden addiginál biztonságosabb védekezési módszer lenne

Az ember legnagyobb fegyvere az esze, avagy az emberiség biológiai hadviselése

ÖSSZEÁLLÍTOTTA MUDr. LUKOVICS BEÁTA

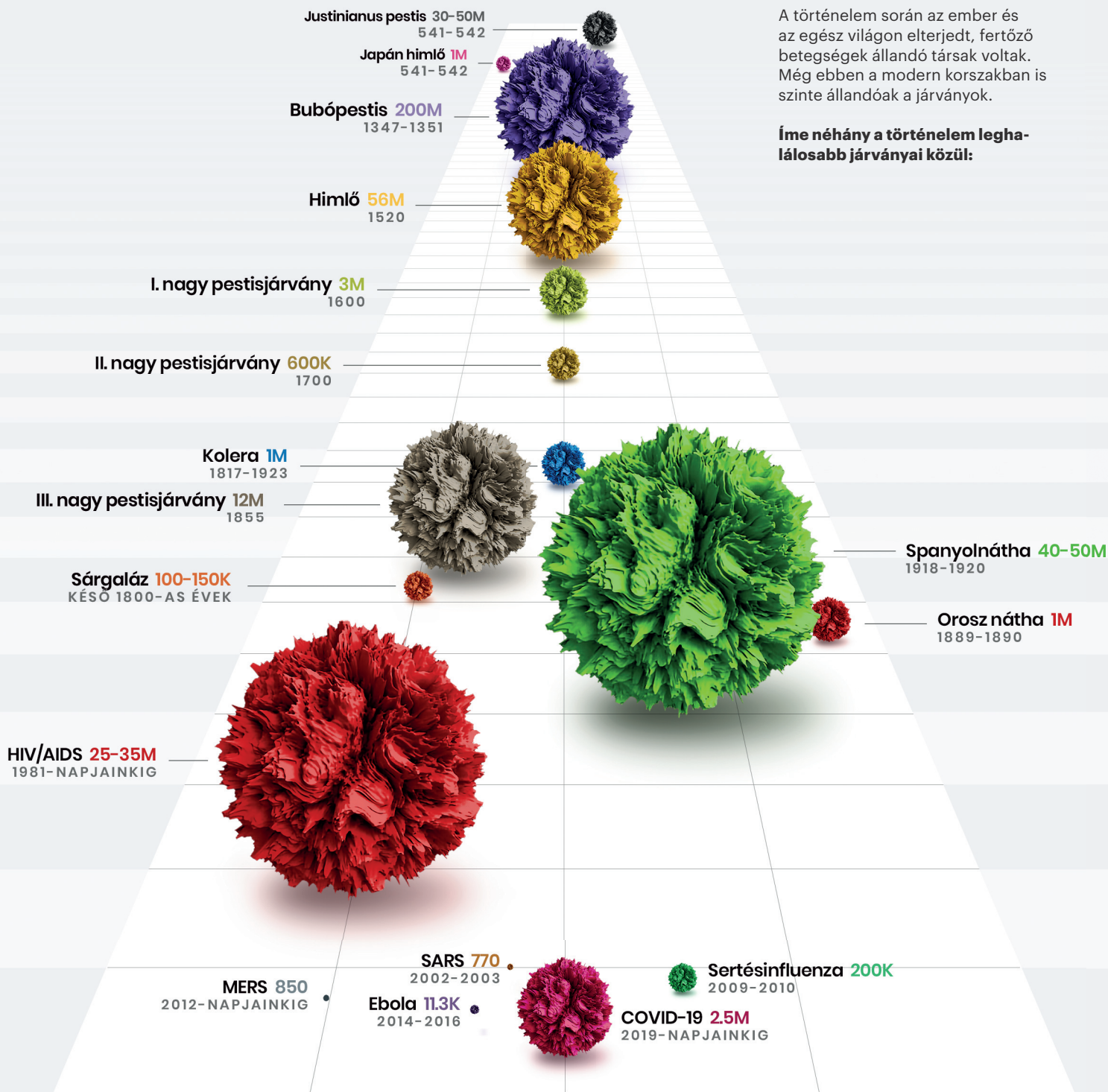
a feketehimlő ellen. A gyakorlati megoldás 1796-ig váratott magára. Ekkor vett váladékot egy Sarah nevű tehenészlány kezén lévő tehénhimlőhólyagból, és megfertőzte vele kertésze nyolcéves fiát. (Az embereken zajló kísérletek ma már némileg szabályosabb formában zajlanak...) Phipps, a kertész fia elkapta a tehénhimlőt, de minimális gyengélkedés után gyorsan és teljesen felépült. Jenner másfél hónappal később feketehimlővel is megfertőzte a gyermeket, aki ezután már semmilyen tünetet nem produkált. A vakcina szavunk így ered a latin vacca = tehén szóból. Jenner felfedezése lendületet adott a himlő ellen vívott harcnak. Bár a védőoltás sokat változott az ezt követő 200 évben, mégis ennek a tudásnak és bátorságnak köszönhetjük, hogy manapság már nincsenek többmillió áldozatot követelő feketehimlő-járványok.

A második nagy áttörés Louis Pasteur nevéhez fűződik, aki Émile Roux-val közösen 1885-ben kifejlesztette a veszettség elleni vakcinát. Nyulakon termelt vírust, amelyet 5-10 napos szárítással gyengítettek le. Szintén egy kilenc éves kisfiúnak adták be, akit megharapott egy veszett kutya. Ez volt az első alkalom, hogy sikeresen kezeltek legyengített vírussal fertőzött egyént.

Ezt követően az 1930-as évekig számos más kórokozó ellen fejlesztettek ki antitoxint és védőoltásokat, így például a diftéria, tetanusz, antrax, kolera, hastífusz és TBC ellen. A 20. század közepe a védőoltások, és az ahhoz kapcsolódó gyártási technikák korszerűsítéséről, fejlesztéséről szólt. Ennek köszönhető, hogy az olyan betegségek ellen van védőoltás, amelyek a történelem folyamán rengeteg áldozatot követeltek, mint a járványos gyermekbénulás, a mumpsz vagy rózsahimlő. Az oltásoknak köszönhetően ma már ezek a betegségek teljesen eltűntek Európából és a fejlett világból.

A történelem legnagyobb világjárványai

A történelem során az ember és az egész világon elterjedt, fertőző betegségek állandó társak voltak. Még ebben a modern korszakban is szinte állandóak a járványok.

Íme néhány a történelem leghalálosabb járványai közül:

Milyen oltásokat kapunk Szlovákiában, mire felnőttek leszünk?

Forrás: a Szlovák Köztársaság Közegészségügyi Hivatala és az Általános egészségbiztosító információs dokumentuma – 2020 Oltási naptára

1 éves korig	diftéria (torokgyík), tetanusz (merevgörcs), szamárköhögés, gyermekbénulás, fertőző májgyulladás, Haemophilus Influenzae B (HIB) okozta betegség
4 éves korig	kanyaró, mumpsz, rózsahimlő (rubeola)
5 éves korban	A diftéria, tetanusz, szamárköhögés, gyermekbénulás első átoltása
12 éves korban	A diftéria, tetanusz, szamárköhögés, gyermekbénulás második átoltása
30 éves korban	diftéria, tetanusz ismétlődő oltása
Idősebb korban	Nem kötelező oltások felnőttkorban: TBC, influenza, fertőző májgyulladás, tetanusz, agyhártyagyulladás, veszettség, HPV (humán papilloma vírus), Haemophilus Influenzae

Mióta és mire kapunk oltást?

Diftéria (torokgyík)	A megbetegedést baktérium okozza. A betegség emberről emberre cseppfertőzés útján, köhögéssel, tüszentéssel terjed. Legfőbb jellemzője az álhártyaképződés, amely a halálzások egy részéért volt felelős.	1955
Tetanusz (merevgörcs)	A tetanusz (magyarul merevgörcs) egy gyakran halállal végződő fertőző betegség, ami leginkább az izommozgató idegeket érinti. Kórokozója a Clostridium tetani nevű baktérium. Spórái mindenütt előfordulnak az utca porában, vagy a kerti földben. Ha a spórák nyílt sebbe kerülnek, akkor a fertőzés bekövetkezett. Levegőtől, oxigéntől elzárt helyen a baktérium elszaporodik és toxinokat termel, amik károsítják az izommozgató idegeket, a szívet és ezzel bénulást és görcsöket okoznak.	1957
Szamárköhögés	A szamárköhögés vagy pertussis súlyosan fertőző bakteriális betegség. Kezdetben a tünetei megegyeznek az orrfolyással, lázzal és enyhe köhögéssel járó megfázásával. Ezt később hetekig tartó súlyos köhögési rohamok követik. A köhögési rohamokat követően, a szamárköhögésre emlékeztető magas hang vagy a zihálás általában belégzéskor fordul elő. Az egyévesnél fiatalabb csecsemőknél előfordulhat, hogy csak kicsit vagy egyáltalán nem is köhögnek, hanem helyette időnként légzésimaradás tapasztalható náluk. A szamárköhögést a Bordetella pertussis baktérium okozza.	1952
Gyermekbénulás	Heveny, vírusos, járványos megbetegedés, amely átmeneti vagy végleges izombénulásokat okoz. Európán jelentős poliomyelitis-járványok utoljára az 1950-es években söpörtek végig, az oltás általános bevezetése előtt. A védőoltásnak köszönhetően azokban az országokban, ahol az oltást rendszerességgel alkalmazzák, ez a betegség már gyakorlatilag nem fordul elő.	1957
Fertőző májgyulladás	A HBV vírus a krónikus májbetegségek, a májsugor és a májrák legfőbb okozója (a hepatitis C vírus mellett).	1981
Haemophilus influenzae B (HIB)	A Haemophilus influenzae vírus egy olyan kórokozó, mely a szervezetben normál állapotban is előfordulhat: megtalálható a torokflórában, nagyon sokszor kimutatható a hörgőkben. Betegséget főleg időseknél, dohányosoknál okoz: esetükben ismételtlen hörghurut, elhúzódó, krónikus bronchitis jelentkezhet. Gyerekeknél, különösen csecsemőknél agyhártyagyulladást okoz.	1996
Kanyaró	A kanyaró (latinul morbilli) vírus által okozott, veszélyes emberi megbetegedés. Habár népiesen vöröshimlőként is emlegetik, nincs köze a rózsahimlőhöz (Rubeola), a bányahimlőhöz (Varicella) vagy a feketehimlőhöz (variola). A betegség súlyos komplikációkkal járhat: felléphet középfül- és tüdőgyulladás, valamint különböző mechanizmusokkal kialakulhat agyvelőgyulladás is.	1953
Mumpsz	A mumpszvírusnak csak egyetlen szerotípusa ismert. Stabil, állandó génállománnyal rendelkezik, nem úgy, mint az influenza-vírus. A mumpsz cseppfertőzéssel terjed. A légutakon keresztül bejutott vírus a nyálkahártya sejteiben szaporodik, elsősorban a fültömirigyben telepedik meg, és ott gyulladást hoz létre. A nyálmirigy mellett egyéb szervek is érintettek lehetnek, ezek azonban már a szövődmények közé tartoznak.	1971
Rózsahimlő (rubeola)	A rózsahimlő (rubeola) vírusos eredetű fertőző megbetegedés, melynek lefolyása rendkívül enyhe is lehet, ugyanakkor időnként nagyon súlyos szövődményekkel kell számolni. A rózsahimlő várandós kismamákra különösen veszélyes, mert vetélést vagy fejlődési rendellenességeket is okozhat.	1976

Rettegés

RÓZSA SÁNDOR

Nagyjából egy éve hallottunk először valami járványról. Denevérekről vagy patkányokról terjedt át az emberre valahol Kínában, a világ végén. Nem tudják pontosan még, mi ez, gyógyítani nem lehet, kezelni csak nehezen. Nádszegen a fenét sem érdekli, Wuhan messze van, a denevérek nem röpködnek ide. Megtartjuk a papa 90-es születésnapját, ötvenen vagyunk, csak a svájci rokonon van szájmasc, de ő amúgy is mindentől fél. Egyszer csak Szlovákiában is megvan az első beteg, pár hét múlva az első halott. Felfüggesztik az amatőr fociligát, korlátozásokat vezetnek be. Ez

komoly lehet, de 27 halott, első hullám, öt millió emberre vetítve nem sok. Csak egy kicsit félünk.

Az őszi fociligát el sem kezdődik. Covid-tesztre megyünk. Mi ez? Nádszegen is van fertőzött? Persze, az öregotthonban. A határokat lezárták, meghalt a nővérem Pesten, még a temetésre sem mehettünk. Itt a második hullám és van Nádszegen is Covid-halott. Ez már nem vicc.

Elmaradnak a szilveszteri bulik, becsuknak a kocsmák. Ez pedig egyenesen vészhelyzet. Nálunk a család összejár, kártyázunk, beszélgetünk. Mindenkin

negatív a tesztje, de azért már nem fognak kezét a fiúk.

A húgom nem enged Galántán az apámhoz, nehogy odavigyem a betegséget. Megértem. Mióta meghalt a nővérem, apu nem kel föl az ágyból, három hónapja nem láttam. Voltam Galántán, nem bírtam tovább, becsöngettem apámékhöz, álltam a kapuban. Nem vagyok fertőzött, tesztet van, hadd nézzem meg. Feküdt, ébren volt, még megismert. Harmadnapjára elment. A temetésen rettenetes hideg volt. Járvány ide, járvány oda, sokan voltunk. Részvétet kívántak, kezét fogtak velünk, sírtunk.

Fönntartásokkal megyünk hétvégén a tesztre, de semmi baj. Negatív. Ennek ellenére szombaton éjjel a gyorsmentők jönnek a feleségemhez. Szívritmuszavara van. Nem viszik be, csak a negatív teszt után. Galántán csak covidosokat vesznek át, Dunaszerdahelyen meg kiakadnak, hogy miért ide hozzák a Galántai járás betegeit. Kikezelik őt és reggel haza is hozom.

Keddre belázasodunk mind a ketten. Ez biztos a vírus! Elkapott. Végünk! Nincs megírva a végrendeletem. Rendetlenség van az udvaron, meg kell metszeni a fákat. A következő két napon jó idő van, összeszedjük magunkat és nekifogunk, mindent rendbe rakunk. Csak a nagy halom ág van az udvaron. Pénteken rettegve megyünk az elsők közt a vírus tesztre. Reménykedünk, biztos csak a temetésen fáztunk meg. Bea a 22-es, én a 23-as számot kaptam. Furcsa módon Mónika gyorsan, öt perc múlva mondja a 22-est. Még meg sem melegítettük a kultúrház lelátójának székét. A feleségem kirohan a teszteredményével, mint a szüzlány, mikor elveszti az ártatlanságát és azt hiszi, ez látszik rajta.

Megtörtént, itt az igazság. Pozitívak vagyunk. Karantén, kórház, lélegeztetőgép, temetés. Még sírhelyünk sincs. Megpróbálunk úrrá lenni a helyzeten. Mindenkit körbehívok, akivel találkoztam és megmondom, mi van velem, vigyázzanak magukra. Nem jöhet senki, nem megyünk sehova. Kétségbeesetten kutatjuk, hol kaphattuk el. A temetésen, a boltban, a szerdahelyi kórházban, vagy az unokatestvér hozta, aki aztán szintén beteg lett, vagy a Bea testvére, aki már átesett rajta és fél év után meglátogatott. Mindegy, most itt vagyunk lázasan, fáradtan, de „pozitívan”. Túl kell élni.

A feleségem készült. Az interneten mindent megtudott a betegségről. Preven-

tíven szedtük a vitaminokat, sikerült egy 100 százalékos állatorvosi gyógyszert is beszerezni. Aztán egy másikat is. A nekünk szánt csomagokat csak beakasztják a kerítésen, leteszik az ajtó elé. Törődnek velünk. Ez jólesik. Éjjel kijön az izgalom a feleségemen, hiába játssza hőst. Hajnalban újra itt a mentő a ház előtt. Az idősebb doki kinyitja az ajtót, kér egy széket, leül és az előszobából irányítja a vézna doktornőt, aki mint egy nepáli serpa, fölturnyozott hátizsákban behoz minden életmentő felszerelést. Bedrótozza a feleségemet és a szívkielvezőt a széken ülő doki felé fordítja, aki 5 méter távolságból figyel és osztja a parancsokat. Tudják már a dokik, hogy fertőzöttek vagyunk, nem is viszik be a feleségemet, valamit igazítanak rajta és itthon hagyják. Ez nem komoly. Nekik.

A körzeti orvos telefonon rendel, megmondja, mit vegyünk ki a patikából, de a feleségem ezt jobban tudja. Gyógyszer-mánia, ez nem lehet más. A legtutibb ötletek az internetről, barátoktól, rokonoktól. Elkezdődött a terápia. Reggelire egy csomó boggyó, mindegyik feltétlenül szükséges és kihagyhatatlan! Van egy nagyobb hajó alakú, majd egy kerek, olyan, mint a kis malomkő, aztán a fehér diszkosz – ez fene keserű, van ilyen picit átlátszó sárga tojás – ez jó, aztán stílszerűen két darab fehér koporsó alakú, majd egy fehér-barna kapszula, aztán kettő apró fehérke, a rózsaszín Lentikey és még egy nagy fehér. A feleségemnek még plusz pár fajta. Szépen libasorba rendeztem magamnak az asztalon, aztán nekilátok. Mire a kígyó farkához érek, hányingerem lesz. Mit kényeskedem, igyam le, ez a parancs! A vízben már fel van oldva egy pezsgőtabletta, föl van öntve biztosan használó gyógysziruppal. Felemelő! Még nincs vége. Jön még háromfajta kanalasorvosság. Egy rettentés, egy elviselhető és a finom. Az egyik dobozon van egy szép fehér ló. Ha ezt is be kell vennem, nyeríteni fogok. Mire végigcsinálom, elfáradok és le kell feküdnöm. Ha ezt napi háromszor túléltem, akkor megmaradok.

A tünetek jelen vannak állandóan. Fáradékonyság, láz. Egyik nap 37 fok, majd 38, aztán 39, újra 37. Beatrix szerint a vírus keresi az ember gyenge pontját. Neki hol a dereka fáj, hol a válla, hol a torka. Nekem állandóan a fejem. A gyenge pont? Jó idő van, ülünk ketten a kerti padon, odajön a kutyánk. Megsimogatja ma-

gát. Ő is elkapja, mondja Bea. Nem baj, velünk döglük meg! Szép lesz.

Az élet másoknak nem áll meg. Keresnek telefonon, nem tudják, mi van és rákérdeznek. Ekkor aztán kiszakad a zsák. Emberek, akiket csak telefonból ismerek, elmondják a gyógymódot és a tuti megoldásokat. Az ő anyósa is elkapta, ezt meg azt szedett, így meg úgy csinálták. Sokáig bírta, pedig idős volt. És? Aztán meghalt. Hát ez nagy „öröm”, mondom. Köszönöm, hogy hívott, sokat segített. Az étkezéseknél keressük a legkönnyebb evőeszközöket, a fáradtságtól egyre nehezebb emelgetni. A sógornőm kakaós kalácsot süt. Beteszi az ablakba, behoz-

zuk, nekifogunk. Egy darabnál nem bírunk többet megenni, elfárad az állkapcsunk a rágástól. Pihenünk egyet, újrakezdjük. Nézzük a TV-t, facebookozunk, ülünk, fekszünk, alszunk, eszünk, birkózom a tablettákkal, a feleségem állandóan telefonál, ő viszonylag jól bírja.

Nézem a híreket, a naponta változó rendeleteket. A statisztikákat. Két hete még nem voltunk benne a kimutatott fertőzöttek között. Most igen. Várjuk, mi lesz tovább. A beoltottak között nem leszünk biztosan, hiába vagyunk hatvan körül. Van még két kategória. Egyre több a gyógyult. Egyre több az elhunyt. Hol leszünk? Rettgünk.

DEÁK LÁSZLÓ

Miután

Miután, ha szárnyatört a vágyam

Magsimogatsz lágyan

Miután, ha tüzes poklot járok

Tenyeredben hálók

Miután, ha életemet félem

Nálad nyugszik vérem

Miután, ha megtalált a nincsen

Te adsz ennem ingyen

Miután, ha porba hull a sátram

Te leszel a váram

Mondá az Úr

Véremnek vágya

Csalóka mágia

Tettre lovall

Hasztalan kérek

Önös az érdek

Mondá az Úr

Örömöm kulcsa

Hitem a kósza

Magamra hagy

Tanulj meg várni

Vizeken járni

Mondá az Úr

Imával lelkem

Életre keltem

Felszabadul

A kard mit én is

Meglél a fény is

Mondá az Úr

MÓRA FERENC

A cinegék királya

Most már tudom, hogy a kishúgom torokgyíkban halt meg. Akkor még az orvosok se nagyon ismerték ezt a bajt, gyógyítani se tudták. Azzal se igen törődtek, hogy egyik gyerekről könnyen ráragad a másikra. Arra meg nyilván senki se gondolt, hogy én a körte-muzsikával a halált hordhatom a zsebemben. (...)

A cinegefogás nekem mindig kedves téli mulatságom volt. Persze nekem nem az orrom fogta a cinegét, mint a mostani gyerekeknek. Tökből csináltam a cinegefogót, kitettem a kerítés tetejére vagy a kút kávájára, s estefelé már rendszeren benne jajveszékelt a szegény kis fogoly:

- Nyitni kék, nyitni kék, nyitni kék!
Hanem ekkortájt megint hírt hallottam róla. Messzi Gyurka újságot, hogy mikor hajnalban kerülte a szőlőt, látta a cinegekirályt a bogáncskórók tetejében.

- Most nyáron? - vettem ellen. - Hiszen télen van a cinegék járása, mert olyankor nincs nekik mit enni az erdőben.
- Drótoztasd össze a fejedet, öcsém, hogy szét ne vesse az a nagy ész! - fortyant föl az öreg. - Nem úgy van ám az a cinegekirálynál, mint a szegényfajta cinegénéél; az akkor jön-megy, amikor ő akar. Vizsgálja a népeit, ahogy neki tetszik.

Hát ez jutott eszembe most, ahogy ezt a szép nagy tököt megláttam. Megcsináltam a fogót, és kitettem az ól tetejére, szerencsét próbálni.

Egy kis óra múlva látom ám, hogy valami hosszú farkú madárkára csapódik rá a kelepce ajtaja.

- Jaj, tán a cinegekirály! - dobbant

nagyot a szívem, s nyargaltam oda az ólhoz ész nélkül. (...)

ljedten nézett rám az aranyszínű szemecskéjével, ahogy a markomba vettem. De nem haragosan csittegett, csak félénken. Úgy, hogy egyszerre megfájódott a szívem, mert a testvérkém utolsó tekintetének az emléke nyilallott bele. Egyszerre szétnyitottam a markomat:

- Eredj haza, cinegék királya, a népeidhez!

A madárka kirebbent a kezemből, de nem surrant el mindjárt. Háromszor-négyszer körülrepkedett, mintha mondani akarna valamit:

- Csin-csin-csin - csengett a hangja, mint a karácsonyi angyal kis ezüstcsengője.

Engem hirtelen végigborzongatott a hideg, s ahogy befutottam a szobába édesszülémhez, egyszerre eszembe jutott, amit Messzi Gyurka mondott: - No, nem tudom, nem szalajtottam-e el a szerencsemadárral a szerencsémét. El biz azt, másnap már én is ott feküdtem a tisztaszoba nagyágyában, este elővett a láb, s Titulász doktor bácsi énefelettem is törülgette már a pápaszemét:

- Torokgyík biz ez, lelkem, mint a másiké volt!

Ettől fogva aztán napokig nem tudtam magamról semmit. Csak arra emlékszem, hogy amint egyszer fölnyitottam a szememet, nagy fekete madár gubbaszkodott az ágyam végiben. Olyanforma volt, mint a holló, s ahogy a szemét rám szegezte, dideregni kezdtem.

- Kergessék el, kergessék el! - sikoltottam el magamat.

Nagy riadalom támadt arra a szobában. Az édesapám, az édesanyám, a Titulász doktor, mind a madarat hajszolta.

Nem ért az semmit. A madár felröpent, keringett körülöttem, s mikor leszállt, közelebb volt hozzám, mint azelőtt. Utoljára már a fejemen ül a csúf fekete madár. Csak hallottam, ahogy az alsó, felső csőrét egymáshoz reszelte, de látni nem láttam, mert a szememet nem mertem kinyitni.

S ekkor egyszerre valami halk csitgetést hallottam a szobában.

- Csitt, csitt, csitt, csitt!

De erre már bátorságra kaptam, és kinyitottam a szememet:

- Hiszen ez a cinegekirály!

Az volt az csakugyan, de alig lehetett ráismerni. A szeme égett, mint a tűz, a szakála lobogott, mint a zászló, égnek meredt minden tolla, s kis csőre csattogott, mint valami kard.

- Csitt, csitt, csitt, csitt! - vágott a fejéhez haragosan a nagy fekete madárnak.

- Segítsetek neki! - néztem könyörögve apámékra, de meg se moccant senki. Ült mindenki mereven, és kísért szemmel nézett maga elé. De nem is kellett segítség az én cinegekirályomnak. Sürgött-forgott, cikázott, mint a villám, a nagy, otromba madár körül, amely hiába kapkodott utána. Utoljára nagyot koppantott a fejére, arra föltrebbent a nagy lomha madár, káromlott egy keserveset, és kilebbent az ablakon.

- Csin-csen, csincsen - csilingelt utána diadalmasan a cinegekirály ezüstcsengettyűje. Én pedig felültem az ágyban és elnevettem magamat:

- Jaj, de jó, hogy elment!

Szüleim sírva-nevetve borultak rám, és boldogan kérdezték:

- Ki ment el, lelkeim gyermekem? Hiszen nem volt itt senki.

- Dehogynem volt! Hát az a nagy fekete madár? Elkergette az a kis cinegekirály, ni! - mutattam rá a madaramra, aki a fogas szélére szállt pihenni.

- Nini, észre se vettük! - tekintett oda édesapám. - Bizonyosan az előbb repült be, mikor szellőztettünk. Nagyon helyes kis madár, szakállas cinegének hívják.

Nem szóltam semmit, de tudtam, hogy az a cinegekirály, és az kergette el mellőlem a halál fekete hollóját.

Tavaszi virágkosár

Találd meg az összes virágot! A megmaradt betűkből további két tavaszi növény nevét rakhatod ki. Melyekezek? Küldd el nekünk a hirharang.szerk@gmail.com címre április 30-ig.

I	Ö	S	E	Y	N	A	R	A	L
G	Ó	L	Y	A	H	Í	R	N	L
T	U	L	I	P	Á	N	I	I	A
T	A	T	O	S		S	M	L	Y
N	T	Ü	N		C	A	O	A	L
I	D	É	R	R	L	F	I	K	O
C	A		Ö	O	M	A	L	N	B
Á	R	K	I	T	I	L	I	A	I
J	Ö	V	A	C	N	O	L	K	P
K	N	Á	R	C	I	S	Z	U	

TULIPÁN

IBOLYA

VIOLA

ARANYESŐ

LONC

NÁRCISZ

JÁCINT

KANKALIN

GÓLYAHÍR

KÖKÖRC SIN

LIL IOM

A karácsonyi csomag című rejtvényünk helyes megfejtői közül **BUGÁR FRIDERIKÁT** sorsoltuk ki, nyereményéhez szívből gratulálunk!

NÁDSZEG KÖZSÉG SZERVEZÉSÉBEN

TISZTÍTSD MEG A FALUT! UPRAC SVOJU DEDINU!

V RĚŽII OBCE TRSTICE

#tisztitsdmegafalut

Szeretsz a faluban és a természetben sétálni? A Feketevíz és a Kis-Duna partján jobban telnek a vírusidők?

**Nosza, kapcsolódj be te is a versenyünkbe!
Tisztítsd meg a falut!**

Jelentkezz be a községi hivatalban csapatoddal együtt, vételezzetek zsákot és kesztyűt és indulhat a szemétszedés! Lősz egy előtte-utána fotót a szemétszedés helyéről, majd a teli zsákokat lemérés után leadod a gyűjtőudvaron.

**Aki bekapcsolódik a versenybe,
díjban részesül!**

**A verseny április 21-ig tart.
Kiértékelés április 22-én a Föld napján!**

Siess, harcra fel, mert elfogy a szétdobált szemét!

#upracsvojudedinu

Chodíš rád do dediny a na prechádzky do prírody? Rýchlejšie ubehnú koronačasy pri brehu Čiernej vody alebo Malého Dunaja? **Tak hor sa, zapoj sa do našej súťaže! Uprac svoju dedinu!**

Prihlás sa na obecnom úrade so svojou skupinkou, dostanete vrecia a rukavice a zber smetí sa môže začať! Pofotíš situáciu pred a po zbere, plné vrecia odovzdáš na zbernom dvore a po odvážení vrec sa začne Vaše konto naplňovať.

**Kto sa zapojí do súťaže
získava ceny!**

Súťaž trvá do 21. apríla 2021. Vyhodnotenie sa uskutoční 22. apríla na Deň Zeme!

Poponáhľaj sa, lebo smeti sa Ti minú!

Figyelmeztetés: A verseny nem a háztartási nagy terjedelmű hulladék leadására szolgál! Ilyen próbálkozásnál a csapat ki lesz zárva a versenyből. Upozornenie: Súťaž neslúži na odovzdávanie objemového odpadu z domácností. Pri pokuse bude skupina vylúčená!

Szerkesztőség: Szabó Gabriella, Bugár Andrea, Kacz Éva, Deák László, Rózsa Sándor • Grafika: Trepák Tamás
Kiadja a Nádszegi Községi Hivatal, 925 42 Trstice 667 • Telefon: +421 31 77 82 232

ObecTrstice

obec@trstice.sk

www.trstice.sk